

Agenda – Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Lleoliad: I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Ystafell Bwyllgora 1 – Y Senedd Llinos Madeley
Dyddiad: Dydd Mercher, 18 Ebrill 2018 Clerc y Pwyllgor
Amser: 09.15 0300 200 6565
SeneddPPIA@cynulliad.cymru

Rhag-gyfarfod preifat

(09:15 – 09:30)

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau

(09:30)

2 Y Gweinidog Gofal Cymdeithasol a Phlant – sesiwn ynghylch cynnig gofal plant Llywodraeth Cymru

(09:30 – 10:30)

(Tudalennau 1 – 26)

Llywodraeth Cymru

Huw Irranca-Davies AC, Y Gweinidog Gofal Cymdeithasol a Phlant.

Jo-Anne Daniels, Cyfarwyddwr Cymunedau a Threchu Tlodi

Owain Lloyd, Dirprwy Gyfarwyddwr Gofal Plant, Chwarae a Blynnyddoedd

Cynnar

Dogfennau atodol:

Briff Ymchwil

CYPE(5)-11-18 – Papur 1 – Llywodraeth Cymru – Y Cynnig Gofal Plant i

Gymru

3 Papurau i'w nodi

3.1 Llythyr gan y Cadeirydd at Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg – cyllid ar gyfer dysgwyr Sipsiwn, Roma a Theithwyr, a dysgwyr o leiafrifoedd ethnig

(Tudalennau 27 – 33)

Dogfennau atodol:

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

CYPE(5)-11-18 – Papur i'w nodi 1

- 3.2 Llythyr at y cadeirydd gan y cynghorydd rob jones (arweinydd cyngor castell-nedd port talbot) ynglŷn â'r ddarpariaeth dysgwr sipsiwn, roma a theithwyr a dysgwyr o leiafrifoedd ethnig**

(Tudalennau 34 – 35)

Dogfennau atodol:

CYPE(5)-11-18 – Papur i'w nodi 2 (Saesneg yn unig)

- 3.3 Ymchwiliad i gyllid wedi'i dargedu i wella canlyniadau addysgol – gwybodaeth bellach gan y Gwasanaeth Cyflawni Addysg yn dilyn y cyfarfod ar 8 Mawrth**

(Tudalen 36)

Dogfennau atodol:

CYPE(5)-11-18 – Papur i'w nodi 3 (Saesneg yn unig)

- 3.4 Ymchwiliad i gyllid wedi'i dargedu i wella canlyniadau addysgol – gwybodaeth bellach gan Ein Rhanbarth ar Waith yn dilyn y cyfarfod ar 8 Mawrth**

(Tudalennau 37 – 38)

Dogfennau atodol:

CYPE(5)-11-18 – Papur i'w nodi 4 (Saesneg yn unig)

- 3.5 Gohebiaeth y Pwyllgor ynglŷn â Chynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS)**

(Tudalennau 39 – 42)

Dogfennau atodol:

CYPE(5)-11-18 – Papur i'w nodi 5

CYPE(5)-11-18 – Papur i'w nodi 6

- 3.6 Llythyr oddi wrth Weinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes – Safon dysgu seiliedig ar waith yng Nghymru**

(Tudalennau 43 – 45)

Dogfennau atodol:

CYPE(5)-11-18 – Papur i'w nodi 7

- 3.7 Llythyr at Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg – Dod â'r Grant Gwisg Ysgol i ben o 2018-19**

(Tudalennau 46 – 48)

Dogfennau atodol:

CYPE(5) -11-18 – Papur i'w nodi 8

3.8 Llythyr oddi wrth Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg – rhagor o wybodaeth yn dilyn y cyfarfod ar 22 Mawrth

(Tudalennau 49 – 59)

Dogfennau atodol:

CYPE(5) –11–18 – Papur i'w nodi 9

3.9 Llythyr oddi wrth Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg – rhoi cwricwlwm y cyfnod sylfaen ar waith

(Tudalennau 60 – 63)

Dogfennau atodol:

CYPE(5) –11–18 – Papur i'w nodi 10

3.10 Llythyr oddi wrth Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg – Argaeledd gwerslyfrau

(Tudalennau 64 – 65)

Dogfennau atodol:

CYPE(5)–11–18 – Papur i'w nodi 11

4 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42(ix) i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod.

(10:30)

5 Bil Cyllid Gofal Plant (Cymru) – Ystyried y ffordd o fynd ati

(10:45 – 11:00)

Dogfennau atodol:

Bil Cyllid Gofal Plant (Cymru) – Ystyried y ffordd o fynd ati (Saesneg yn unig)

6 Ymchwiliad i gyllid wedi'i dargedu i wella canlyniadau addysgol – trafod y materion allweddol

(11:00 – 12:00)

(Tudalennau 66 – 80)

Papur preifat

Dogfennau atodol:

CYPE(5)–11–18 – Papur 3

7 Adnoddau ar gyfer craffu ar Brexit – trafod y llythyr gan y Llywydd
(12:00 – 12:15) (Tudalennau 81 – 82)

Dogfennau atodol:

CYPE(5)-11-18 – Papur 4

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Oddi wrth: Llywodraeth Cymru
Dyddiad: 18 Ebrill 2018
Lleoliad: Senedd Bae Caerdydd
Teitl: Y Cynnig Gofal Plant i Gymru

Cefndir

Bydd y Cynnig Gofal Plant yn darparu 30 wythnos o addysg gynnar a gofal plant wedi'u hariannu gan y Llywodraeth i blant 3 a 4 oed am hyd at 48 wythnos y flwyddyn. Elfen addysg gynnar y cynnig yw'r hawl cyffredinol cyfredol, sydd ar gael o dan ddarpariaeth y Cyfnod Sylfaen Meithrin (CSM). Cynlluniwyd elfen gofal plant y cynllun yn benodol i helpu rhieni i allu ymgymryd â gwaith am dâl ac mae'n rhan o raglen ehangach o gymorth ar gyfer cyflogaeth sydd i'w gweld yng nghynllun strategol pum mlynedd Llywodraeth Cymru, *Symud Cymru Ymlaen*. Mae manylion am bwy sy'n gymwys yn Atodiad 1.

Mae tystiolaeth glir yn dangos mai gwaith â thâl yw'r llwybr gorau i ddianc o dlodi¹ a'r amddiffyniad gorau yn erbyn tlodi. Ceir cydnabyddiaeth gynyddol hefyd, hyd yn oed pan fo oedolion yn cael eu cefnogi i gael gwaith, y gallant fynd o fod mewn tlodi di-waith i dlodi mewn gwaith². Yng Nghymru, mae mwyafrif y plant mewn tlodi incwm cymharol yn byw mewn cartref lle mae o leiaf un person yn gweithio³. Bydd y cynnig yn helpu i drechu tlodi mewn gwaith drwy gefnogi rhieni i gael gwaith llawn amser, cefnogi pobl sy'n gweithio'n rhan-amser i weithio mwy o oriau, cefnogi enillwyr ail gyflog i weithio a galluogi teuluoedd sy'n gweithio i gadw mwy o'u cyflog at ddibenion eraill.

Er bod y Sefydliad Polisi Cyhoeddus i Gymru wedi dadlau yn ei adroddiad yn 2016 na fyddai'r polisi yn cael effeithiau sylweddol ar incwm net, tlodi nac ymddygiad gwaith teuluoedd â phlant⁴, mae ymchwil arall yn awgrymu'n wahanol. Er enghraifft, canfu adroddiad *Starting Strong 2017* y Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd (OECD) y canlynol "*affordable and quality early education and care with an adequate number of hours per week can contribute to increased participation of women in the labour force*" a bod "*the relationship between mothers' labour market participation and enrolment rates in formal childcare is strong*"⁵.

¹ Sefydliad Joseph Rowntree (2016) UK poverty: Causes, costs and solutions. Adroddiad llawn ar gael yn: <https://www.jrf.org.uk/report/uk-poverty-causes-costs-and-solutions>

² MacInnes T, Aldridge H, Bushe S, Kenway P a Tinson A (2013) *Monitoring Poverty and Social Exclusion*, Sefydliad Joseph Rowntree

³ Plant yng Nghymru (2014) Tlodi ymysg plant a theuluoedd yng Nghymru: Cipolwg ar y prif faterion a godwyd gan deuluoedd <https://www.childreninwales.org.uk/.../children-and-families-in-poverty-in-Wales.pdf>

⁴ Sefydliad Polisi Cyhoeddus i Gymru (2015) *Childcare Policy Options for Wales*

⁵ OECD (2017) *Starting Strong 2017: Key OECD Indicators on Early Childhood Education and Care*

Darparu'r Cynnig

Cychwynnwyd profi'r cynnig mewn saith Awdurdod Lleol sy'n Weithredwyr Cynnar ym mis Medi 2017. Y rhain yw Blaenau Gwent, Caerffili, Sir y Fflint, Rhondda Cynon Taf, Abertawe a Gwynedd ac Ynys Môn, sy'n gweithio ar dreial ar y cyd. Mae'r cynnig ar gael ar draws Blaenau Gwent i gyd ac mewn rhai ardaloedd peilot yn yr awdurdodau eraill hyd yn ddiweddar.

Mae plentyn yn dod yn gymwys am elfen gofal plant y cynnig o'r tymor ar ôl eu penblwydd yn dair oed, yn unol â'r trefniadau ar gyfer addysg gynnar. Mae hawl wedi'i gapio ar 30 awr yr wythnos, gyda'r swm o ofal plant yn amrywio rhwng Awdurdodau Lleol sy'n Weithredwyr Cynnar. Er enghraifft, os yw Awdurdod Lleol sy'n Weithredwr Cynnar yn cynnig 10 awr o addysg gynnar, mae 20 awr o ofal plant ar gael. Er nad oes rhaid i rieni gymryd dwy elfen y cynnig ni allant newid addysg am ofal plant na gofal plant am addysg.

Darparwyd canllawiau i'r Awdurdodau Lleol sy'n Weithredwyr Cynnar ym Mehefin 2017. Ymysg pethau eraill mae'r canllawiau'n egluro'r canlynol at ddibenion gweithredu cynnar:

- mae'n rhaid i'r rhiant a'r plentyn fyw o fewn ardal beilot;
- yr hawl yw 30 awr o addysg gynnar a gofal plant yn ystod 39 wythnos o dymor yr ysgol a 30 awr o ofal plant am 9 wythnos yn ystod gwyliau ysgol;
- ni chyflwynwyd unrhyw newidiadau i'r ffordd o ddarparu elfen addysg gynnar y cynnig, gyda phob Awdurdod Lleol sy'n Weithredwr Cynnar yn parhau i ddyrannu llefydd;
- gall unrhyw ddarparwr gofal plant ddarparu elfen gofal plant y cynnig, os ydynt yn dymuno, cyn belled â'u bod wedi'u cofrestru ac yn cael eu harolygu gan Arolygiaeth Gofal Cymru (neu Ofsted os ydynt yn Lloegr);
- nid oes cyfyngiadau ar oriau neu ddyddiau'r wythnos pryd y gall rhieni ddefnyddio elfen gofal plant y cynnig;
- gall rhieni ddefnyddio uchafswm o ddau leoliad gofal plant y dydd yn ogystal â'u darparwr addysg gynnar.

Mae'r canllawiau'n cynnwys manylion am y gyfradd dalu ar gyfer y cynnig hefyd a sut gall Awdurdodau Lleol sy'n Weithredwyr Cynnar ddarparu'r cynnig.

Roedd profiadau Addysg Gynnar, Dechrau'n Deg a chynnig gofal plant Lloegr yn awgrymu na fyddai pob rhiant cymwys yn ymgeisio am y cynnig, gyda rhaglenni ar sail galw yn cymryd amser i sefydlu eu hunain yn llawn. O ganlyniad, ni phennwyd targedau penodol ar gyfer niferoedd, gan ganolbwyntio'n hytrach ar brofi'r cynnig yn gynnar er mwyn deall sut mae'n gweithio i rieni a darparwyr a dysgu gwersi o weithredu'n gynnar cyn cyflwyno'n genedlaethol.

Gweithredu Cynnar - Cynnydd

Hyd yn hyn, mae'r Awdurdodau Lleol sy'n Weithredwyr Cynnar wedi derbyn dros 2,400 o geisiadau ar gyfer elfen gofal plant y cynnig, gyda thros 2,000 o blant yn derbyn gofal plant a ariennir. Er mai dim ond chwech mis sydd ers dechrau

gweithredu'n gynnar rydym wedi gweld bod diddordeb a niferoedd yn amrywio rhwng yr Awdurdodau Lleol sy'n Weithredwyr Cynnar. Nid yw'r holl rieni cymwys wedi ymgeisio, mae rhai rhieni sydd wedi ymgeisio wedi dewis peidio â manteisio ar eu gofal plant a ariennir wedyn, ac nid yw eraill yn defnyddio'r swm llawn sydd ar gael iddynt. Mae sylwadau cynnar i'r Awdurdodau Lleol sy'n Weithredwyr Cynnar yn cynnwys y canlynol:

- ddim yn ymwybodol neu'n deall manylion y cynnig;
- yn amharod i symud plant o ofal teulu a ffrindiau;
- penderfynu peidio symud plant o leoliadau gofal plant nad ydynt yn darparu'r cynnig;
- ddim yn defnyddio eu hawl yn llawn gan eu bod yn cyfuno'r gofal plant a ariennir gyda gofal anffurfiol arall fel gofal gan ffrindiau a theulu.

Bwriedir gwneud rhagor o ymchwil i ddeall ymddygiad rhieni fel rhan o waith gwerthuso'r cynlluniau peilot. Byddwn yn gwneud mwy o waith ymchwil hefyd i'r ysgogwyr sy'n sail i ddewisiadau rhieni ynghylch defnyddio gofal plant neu beidio, a'r math o ofal plant maent yn ei ddewis. Bydd hyn yn ein helpu ni i gefnogi'r sector gofal plant i addasu a dod yn fwy cynaliadwy cyn gweithredu'n llawn, a gwneud mân newidiadau i fodolau ar lefelau niferoedd tebygol.

Darparwyr Gofal Plant a Gweithredu Cynnar

Penderfynwyd caniatáu i bob darparwr gofal plant sydd wedi cofrestru ac sy'n cael eu harolygu gan Arolygiaeth Gofal Cymru ddarparu'r cynnig yn ystod gweithredu cynnar, hyd yn oed os ydynt wedi'u lleoli y tu allan i ardal beilot, er mwyn lleihau'r effaith ar y sector a'n galluogi i brofi amodau'r farchnad. Nid oeddem am orfodi rhieni i ddewis o blith nifer cyfyngedig o ddarparwyr, na fyddai eu lleoliad yn addas i'w gofynion o bosibl, na pheryglu cynaliadwyedd darparwyr y tu allan i ardaloedd peilot.

Mae adborth hyd yn hyn wedi dangos mai dyma'r dull cywir; gyda rhieni'n gwerthfawrogi'r dewis y mae hyn yn ei roi ynglŷn â defnyddio gofal plant yn agos at eu cartref neu eu gwaith. Mae rhieni'n gwerthfawrogi'r gallu i leoli brodyr a chwiorydd gyda'i gilydd hefyd. Mae adborth gan ein Hawdurdodau Lleol sy'n Weithredwyr Cynnar ar y dull hwn wedi bod yn gadarnhaol hefyd, yn enwedig o ran hyblygrwydd darpariaeth drawsffiniol.

Fodd bynnag, mae'r gofyniad i gofrestru ac arolygu, sy'n bwysig o ran sicrhau ansawdd cyffredinol y gofal a ddarperir a diogelwch y plant, wedi golygu nad yw darparwyr o dan Gynllun Cymeradwyo Gwirfoddol Arolygiaeth Gofal Cymru, fel nanis, yn gallu darparu'r cynnig. Mae'r gofyniad hwn yn golygu bod rhaid darparu'r gofal plant o dan y cynnig yn unol â'r ddeddfwriaeth lywodraethu hefyd. Mae Gorchymyn Eithriadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2016 yn datgan yn glir nad yw gwarchodwr plant yn gweithredu fel gwarchodwr plant dros blentyn sy'n berthynas iddo. Diwygiwyd y Gorchymyn yn 2016, ond ni chyflwynwyd unrhyw newidiadau i'r ddarpariaeth benodol honno.

Cynhelir adolygiad o'n safbwynt ar bwy all a phwy na all ddarparu gofal plant o dan y cynnig, a'r holl amodau uchod, cyn ei weithredu'n llawn.

Mae darparwyr yn derbyn £4.50 yr awr am elfen gofal plant y cynnig. Wrth bennu'r gyfradd hon aseswyd yr effaith yn erbyn y cyfraddau y mae darparwyr yn eu codi ar hyn o bryd, yn ôl y wybodaeth a ddarparwyd i Arolygiaeth Gofal Cymru drwy eu Hunanasesiad o Wasanaeth. Cyfradd gyllido sengl ar draws y saith awdurdod lleol sy'n weithredwyr cynnar yw hon, sy'n sicrhau bod y cynnig gofal plant yn eglur a chyson i bob rhiant a darparwr. Fodd bynnag, er mwyn cydnabod bod gwahanol ddarparwyr gofal plant yn cynnig gwahanol wasanaethau, nid yw'r gyfradd hon yn cynnwys costau sy'n gysylltiedig â darparu bwyd neu gludo plant. Gall darparwyr godi hyd at £7.50 y dydd am fwyd a byrbrydau, a chyfraddau teg am drafnidiaeth a nwyddau fel cewynnau a chlytiau diheintio. Ni chaniateir unrhyw ffioedd atodol ychwanegol.

Mae'r adborth gan ddarparwyr ar y gyfradd o £4.50 wedi bod yn gadarnhaol ar y cyfan, a chrosawyd yr hyblygrwydd i godi am fwyd a thrafnidiaeth yn unol â'u model busnes a'r gwasanaethau maent yn eu darparu hefyd.

Mae taliadau ar gyfer elfen addysg gynnar y cynnig yn parhau i fod yn fater i awdurdodau lleol. Mae Llywodraeth Cymru'n darparu cyllid ar gyfer hyn drwy'r Setliad Llywodraeth Lleol (grant cymorth refeniw) yn bennaf, gyda rhywfaint o gyllid ychwanegol drwy'r Grant Gwella Addysg i gefnogi cymarebau staff i ddysgwyr. Rydym wrthi'n adolygu'r cyfraddau a delir gan awdurdodau lleol am addysg gynnar yn sgil sylwadau gan ddarparwyr.

Prosesau Awdurdodau Lleol sy'n Weithredwyr Cynnar

Mae pob Awdurdod Lleol sy'n Weithredwr Cynnar wrthi'n prosesu ceisiadau am y cynnig yn eu hardaloedd pilot a chadarnhau cymhwysedd. Mae rhai wedi cyflwyno gwiriwr cymhwysedd ar-lein sy'n hidlo mwyafrif y rhieni anghymwys; mae gan rai systemau ymgeisio cyfan gwbl ar-lein; ac mae rhai'n gofyn am geisiadau copi caled y gellir eu lawrlwytho o'u gwefannau. Mae pob un yn gofyn am ryw fath o ddogfennau gan rieni i brofi cymhwysedd, er y gellir sganio a chyflwyno hyn yn electronig yn y rhan fwyaf o achosion.

Soniodd y saith Awdurdod Lleol sy'n Weithredwr Cynnar am lefel y gweinyddu oedd yn ofynnol yn yr ymarfer gwersi a ddysgwyd a gynhaliwyd ym mis Ionawr 2018. Roedd hyn wedi bod yn fwy na'r disgwyl, gyda baich gweinyddol sylweddol o ran asesiadau cychwynnol, a chynnal hapwiriadau wrth ail-gadarnhau. Mae'r canfyddiadau hyn eisoes wedi'u hystyried wrth i ni feddwl am y dull o brosesu ceisiadau a chadarnhau cymhwysedd wrth weithredu'n genedlaethol.

Gweithredu Cynnar – Monitro a Gwerthuso

Cynhelir gwerthusiad annibynnol trylwyr o weithredu cynnar. Comisiynwyd ARAD a NatCen i gynnal gwerthusiad o flwyddyn gyntaf gweithredu cynnar, gydag opsiwn i ymestyn eu contract ar gyfer yr ail flwyddyn. Bydd adroddiad gwerthuso'r flwyddyn gyntaf yn cael ei gyflwyno ym mis Hydref 2018.

Prif nodau'r gwerthusiad yw penderfynu:

- pa mor effeithiol mae'r cynnig yn cael ei ddarparu i blant a rhieni yn yr ardaloedd gweithredu cynnar a darparu gwarsi i lywio darpariaeth y dyfodol;
- pa effaith mae'r cynnig yn ei chael ar gyflogadwyedd, lles ac incwm gwario (cysylltiedig â thlodi) rhieni – tebygol o fod yn gyfyngedig yn y flwyddyn gyntaf;
- pa effaith mae'r cynnig yn ei chael ar y sector gofal plant, gan edrych ar yr effaith ar wahanol fathau o ddarparwyr gofal plant, newidiadau i arferion busnes ac effaith ymyrraeth ar y farchnad gofal plant.

Bydd y gwerthusiad yn ystyried proses ac effaith y cynnig gofal plant yn y flwyddyn gyntaf. Bydd y gwerthusiad o'r broses yn edrych ar ddarparu a chysoni'r cynnig gyda pholisïau a gweithgareddau eraill a nodi unrhyw ganlyniadau anfwriadol. Bydd y gwerthusiad o'r effaith yn edrych ar effaith y cynnig ar ddewisiadau cyflogaeth, incwm a chyfoeth. Mae yna ofyniad penodol i ystyried effaith y cynnig ar y gallu i gael gofal plant cyfrwng Cymraeg a'r galw amdano yn ystod y cyfnod gweithredu cynnar.

Ochr yn ochr â'r gwerthusiad mae gennym raglen fonitro ar gyfer y cynnig, sy'n gofyn i Awdurdodau Lleol sy'n Weithredwyr Cynnar gyflwyno data bob mis a thymor. Mae'r data monitro'n cefnogi'r gwaith o reoli'r rhaglen a bydd yn cyfrannu at y gwerthusiad annibynnol.

Gweithredu Cynnar - Ehangu

Bwriedir gweithredu'r cynnig yn genedlaethol ym mis Medi 2020. Fodd bynnag, rydym yn bwriadu ehangu'n rhaglen gweithredu cynnar mewn camau cyson, a darparu'r cynnig yn rhannol o leiaf ym mhob awdurdod lleol yng Nghymru cyn ei gweithredu'n genedlaethol ym mis Medi 2020. Bydd y dull hwn yn galluogi mwy o deuluoedd i fanteisio ar y gofal plant a ariennir, yn rhoi'r amser angenrheidiol i'r sector gofal plant ehangu'n gynaliadwy, a'n galluogi ni i brofi'r cynnig mewn amrywiaeth o farchnadoedd lleol ledled Cymru.

Mae cyllideb Llywodraeth Cymru'n cynnwys £25 miliwn i gefnogi'r gwaith ehangu hwn yn 2018-19 a £45 miliwn yn 2019-20. Bydd manylion gwaith ehangu'n rhaglen weithredu cynnar, yn cynnwys lleoliadau penodol, yn cael eu cyhoeddi yn ddiweddarach yn y gwanwyn, yn amodol ar gytundeb gydag awdurdodau lleol unigol. Bydd awdurdodau newydd yn dechrau darparu o fis Medi 2018 ymlaen.

Cynnydd tuag at Weithredu'n Genedlaethol

Mae amcangyfrifon cyfredol yn awgrymu y gallem ddisgwyl i tua 40,000 o blant fod yn gymwys am y cynnig ledled Cymru bob blwyddyn. O ystyried y baich gweinyddol a brofir gan Awdurdodau Lleol sy'n Weithredwyr Cynnar ar hyn o bryd, a'r awydd i osgoi nifer o wahanol ddulliau o asesu, rydym wedi penderfynu y byddai'n well cyflwyno un system genedlaethol ar gyfer asesu ceisiadau. Ynghyd â datblygu'r system hon mae angen i ni wneud rhagor o waith gyda'r sector gofal plant i wella ei gapasiti a sicrhau ei fod yn barod ar gyfer y cynnig.

System Ymgeisio Genedlaethol

Bydd Llywodraeth Cymru'n cyflwyno deddfwriaeth yn fuan i hwyluso'r gwaith o rannu data sy'n berthnasol i ddatblygu system ymgeisio a gwirio cymhwysedd genedlaethol mewn perthynas â'r cynnig. Ein bwriad yw cael system ar-lein yn bennaf, er y bydd hi'n bosibl gwneud cais all-lein hefyd, gyda llinell gymorth bwrpasol ar gael. Bydd rhagor o wybodaeth ar gael wrth gyflwyno'r cynnig.

Ymgysylltu â Rhieni a Darparwyr Gofal Plant

Lansiwyd yr ymgyrch #TrafodGofalPlant ym mis Awst 2016, gyda'r bwriad o ymgysylltu â rhieni a darparwyr ar y cynnig i Gymru. Nod Cam 1 yr ymgyrch oedd:

- ddeall yr heriau cyfredol y mae rhieni a darparwyr yn eu hwynebu wrth dderbyn neu ddarparu gofal plant;
- deall pa gamau a allai fod yn angenrheidiol i sicrhau bod y cynnig mor hygyrch â phosibl;
- deall beth sy'n bwysig i rieni a darparwyr am y cynnig.

Drwy gam cyntaf ein hymgyrch #TrafodGofalPlant ymgysylltwyd â thros 6,500 o rieni a darparwyr. Darparodd yr ymatebion o'r cam hwn ddata cyfoethog ar farn rhieni a darparwyr, a ddefnyddiwyd i lywio penderfyniadau cyn gweithredu'r cynnig yn gynnar o fis Medi 2017 ac a fydd yn helpu i ddatblygu'r cynnig gofal plant ymhellach dros y misoedd a'r blynyddoedd nesaf.

Rydym wedi dechrau ail gam ein hymgyrch ymgysylltu #TrafodGofalPlant yn ddiweddar, lle byddwn yn ymgysylltu â darparwyr gofal plant yn benodol er mwyn iddynt roi eu barn ar y cynnig.

Capasiti'r Sector Gofal Plant

Yn 2016 buom yn gweithio ag Arolygiaeth Gofal Cymru a Sefydliad Ymchwil, Data a Methodoleg Gymdeithasol ac Economaidd Cymru (WISERD) i edrych ar gapasiti'r sector gofal plant ledled Cymru⁶. Roedd y dadansoddiad yn defnyddio data Arolygiaeth Gofal Cymru ar leoliadau darparwyr wedi'i fapio yn erbyn amcangyfrifon poblogaeth canol blwyddyn y Swyddfa Ystadegau Gwladol.

Dangosodd yr adroddiad nad oes digon o ddarpariaeth gofal plant ar gael ar hyn o bryd pe bai'r holl blant sy'n gymwys yng Nghymru am fanteisio ar y cynnig. Fodd bynnag, dim ond galw posibl a galw a amcangyfrifir a ddangosir gan yr adroddiad. Efallai fod nifer o ffactorau'n cyfrannu at y manau lle na cheir darpariaeth gofal plant yng Nghymru, ac mae angen gwneud rhagor o waith i ddeall ymddygiad rhieni sy'n cyfrannu at y ffactorau hyn ac i gael dealltwriaeth well o'r galw gwirioneddol am ofal plant ffurfiol.

Yn 2016, comisiynwyd Alma Economics hefyd i gynnal adolygiad o'r sector gofal plant yng Nghymru⁷. Wrth edrych ar dwf y sector dros y blynyddoedd diwethaf a'i botensial i ehangu, canfu'r adroddiad:

⁶ <http://gov.wales/statistics-and-research/childcare-capacity-wales/?skip=1&lang=cy>

⁷ <http://gov.wales/statistics-and-research/review-childcare-sector/?skip=1&lang=cy>

“Tyfodd y sector dros y blynyddoedd diwethaf, ac mae ganddo'r potensial i ehangu ymhellach. Er bod llawer o'r darparwyr yn ein harolwg (yn enwedig gwarchodwyr plant) yn pwysleisio bod rhwystrau a risgiau i ehangu, yn gyffredinol teimlai cyfranogwyr y sector y byddent yn gallu ateb y galw cynyddol petaent yn cael digon o amser i wneud yr addasiadau angenrheidiol (h.y. recriwtio staff newydd, uwchraddio eiddo)”.

Gofal Plant Cyfrwng Cymraeg

Un o egwyddorion arweiniol y Cynnig yw y dylai'r holl rieni sy'n gweithio allu defnyddio eu hawl yn unol â'u dyheadau ac anghenion eu teulu. Mae hyn yn cynnwys y gallu i dderbyn gofal plant cyfrwng Cymraeg. Rydym am weithio gyda'n partneriaid i ddatblygu atebion ymarferol i rwystrau y gall rhieni eu hwynebu wrth geisio cael y gofal plant maent ei angen i allu gweithio, yn cynnwys sicrhau digon o ofal plant cyfrwng Cymraeg a dwyieithog.

Mae'r cynnig yn cysylltu'n agos â dyheadau *Cymraeg 2050 – Miliwn o Siaradwyr*⁸, ein strategaeth iaith Gymraeg. Gweledigaeth Llywodraeth Cymru yw gweld y Gymraeg yn ffynnu, gyda chynnydd yn nifer y bobl sy'n siarad ac yn defnyddio'r iaith yn eu bywydau bob dydd. Mae gan y sector addysg gynnar a gofal plant rôl sylweddol yn y cyd-destun hwn, a dywed Cymraeg 2050:

“Y nod hirdymor ar gyfer ein darpariaeth yn y blynyddoedd cynnar yw cyrraedd sefyllfa lle mae plant dan bump oed wedi cael digon o gyswllt â'r Gymraeg i allu dechrau ar eu taith i fod yn siaradwyr Cymraeg rhugl.”

Mae'r strategaeth yn mynd ymlaen i nodi deg newid trawsnewidiol sydd angen eu rhoi ar waith er mwyn cyrraedd y targedau. Mae'r cyntaf o'r rhain yn canolbwyntio ar ehangu darpariaeth cyfrwng Cymraeg y blynyddoedd cynnar, gan agor 150 o grwpiau meithrin newydd dros y degawd nesaf er mwyn hwyluso dilyniant di-dor i addysg cyfrwng Cymraeg.

Ar hyn o bryd nid oes digon o dystiolaeth ddibynadwy ar faint o ddarpariaeth gofal plant cyfrwng Cymraeg neu ddwyieithog sydd ar gael ledled Cymru⁹ i benderfynu a ellir cyflawni'r ymrwymiad hwn ai peidio. Fodd bynnag, mae'r Asesiadau o Ddigonolrwydd Gofal Plant gan awdurdodau lleol a'r adborth gan yr Awdurdodau Lleol sy'n Weithredwyr Cynnar yn dangos nad oes digon o ddarpariaeth gofal plant cyfrwng Cymraeg, heblaw mewn rhannau o'r Gogledd-orllewin. Mae sylwadau gan rieni yn yr ymgyrch #TrafodGofalPlant yn cadarnhau hyn.

Gan gydnabod yr her hon, mae rhaglen waith Cymraeg 2050 ar gyfer 2017-2021 yn cynnwys targedau i:

- gweithredu'r Cynnig Gofal Plant ar draws Cymru, gan sicrhau mwy o leoedd gofal plant cyfrwng Cymraeg dan nawdd y llywodraeth, a chryfhau'r ddarpariaeth

⁸ <http://gov.wales/topics/welshlanguage/welsh-language-strategy-and-policies/cymraeg-2050-welsh-language-strategy/?skip=1&lang=cy>

⁹ <http://www.senedd.assembly.wales/documents/s69349/Paper%205.pdf>

cyfrwng Cymraeg ar sail y wybodaeth a ddaw i law yn ystod cyfnod gweithredu cynnar y cynnig o fis Medi 2017;

- parhau i gefnogi'r ddarpariaeth gofal plant cyfrwng Cymraeg bresennol gan gynorthwyo darparwyr i ehangu a dod yn hunangynhaliol, yn ogystal â chefnogi ehangu'r ddarpariaeth i greu 40 yn fwy o grwpiau meithrin gan dargedu manau wedi'i hadnabod trwy weithgarwch y Cynnig Gofal Plant lle mae'r ddarpariaeth yn dameidiog ar hyn o bryd.

Fodd bynnag, dim ond rhan o'r ateb yw cyflenwi ac mae angen i ni ddeall y galw cyfredol a'r galw yn y dyfodol er mwyn sicrhau bod buddsoddiad mewn lleoliadau newydd yn cael ei gyfeirio'n briodol. Nid oes gennym ddata cadarn ar faint o rieni plant tair a phedair oed cymwys sy'n gweithio a fyddai'n dymuno cael gofal plant cyfrwng Cymraeg. Cyflwynwyd rhai canfyddiadau yn Arolwg Cenedlaethol 2016-17 a bydd Arolwg Cenedlaethol 2018-19 yn edrych ar hyn eto.

Mae gwaith ar droed i greu darlun cliriach o'r galw gan rieni am ofal plant cyfrwng Cymraeg gan ddefnyddio canfyddiadau'r Arolwg Cenedlaethol a data monitro awdurdodau lleol. Mae yna ofyniad penodol hefyd i ystyried effaith y cynnig ar y gallu i gael gfael ar ofal plant cyfrwng Cymraeg a'r galw amdano yn ystod y cyfnod gweithredu cynnar.

Cefnogaeth ar gyfer y Sector

Mae ein tystiolaeth yn dangos bod y sector gofal plant yn wynebu llawer o heriau yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni, a bod angen buddsoddi mewn meithrin capasiti a gallu ledled y sector i gefnogi darparwyr i dyfu a gweithredu'n gynaliadwy. Wrth gydnabod yr heriau hyn rydym wedi blaenoriaethu cymorth ar gyfer y sector. Mae ein Cynllun Gweithlu Gofal Plant, Chwarae a'r Blynyddoedd Cynnar a'n Cynllun Gweithredu Economaidd deng mlynedd (a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2017) yn nodi'r camau y byddwn yn eu cymryd yn ystod y tymor Cynulliad hwn i helpu'r sector i feithrin y capasiti a'r gallu angenrheidiol i gefnogi'r gwaith o weithredu'r cynnig gofal plant yn llawn a chefnogi twf economaidd ehangach.

Wrth geisio cyflawni'n huchelgais rydym yn gweithio ar ddatblygu cymorth busnes a chymorth sgiliau ar hyn o bryd. Rydym eisoes wedi ymrwymo £100,000 dros flynyddoedd ariannol 2018-19 a 2019-20 i gefnogi'r darparwyr gofal plant hynny sy'n cymryd rhan yng nghynlluniau peilot y gweithredwyr cynnar a'r rhai sydd am ehangu neu sefydlu busnes er mwyn manteisio ar y cyfleoedd newydd a ddarperir gan y cynnig gofal plant. Er mwyn cefnogi'r cyllid grant busnes o £100,000 a helpu darparwyr gofal plant i fantoli eu costau gweithredu, rydym wedi cynyddu'r Rhyddhad Ardrethi Busnesau Bach ar gyfer y sector o £12,000 i £20,500 ers 1 Ebrill eleni a byddwn yn edrych ar ba gymorth ychwanegol y gallwn ei ddarparu yn cynnwys ystyried Adolygiad Barclay ar Ardrethi Busnes a gynhaliwyd yn yr Alban yn 2017.

Ochr yn ochr â'r gwaith hwn rydym yn gweithio gyda'n partneriaid i gyflwyno cyfres newydd o gymwysterau ar gyfer y sector sy'n canolbwyntio ar godi safonau a sgiliau a chefnogi'n huchelgais i uwchsgilio a phroffesiynoli'r sector. Bydd y cymwysterau'n cael eu cyflwyno ym mis Medi 2019 ac yn cwmpasu lefelau 2-5. Bydd ein rhaglen

Brentisiaethau'n darparu cyllid i gefnogi'r gwaith o ddarparu'r cymwysterau newydd. O dan y rhaglen Brentisiaethau byddwn yn parhau i flaenoriaethu cymorth ar gyfer y sector gan ddechrau ar y lefel mynediad 2 cyfredol ac annog datblygiad i lefelau uwch.

Mae ein rhaglen Cynnydd ar gyfer Llwyddiant (a gefnogir gan Gronfa Gymdeithasol Ewrop) yn darparu cymorth hyfforddiant i ymarferwyr dros 25 oed ac yn eu galluogi i wella sgiliau ar draws lefelau 2-3. Erbyn mis Hydref 2018, bydd y rhaglen wedi cefnogi o leiaf 950 o ymarferwyr ledled Cymru i wella eu sgiliau. Gan adeiladu ar lwyddiannau Cynnydd ar gyfer Llwyddiant, rydym yn paratoi achos busnes i Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru i ehangu'r rhaglen hyd 2023 o bosibl. Bydd hyn yn darparu cyfleoedd i'r gweithlu blynyddoedd cynnar, gofal plant a chwarae cyfredol gynyddu ac ehangu eu gwybodaeth a'u sgiliau. Bydd y pecyn cymorth rydym yn ei gynnig yn ategu a gwella'r ddarpariaeth sydd eisoes ar gael drwy Brentisiaethau a rhaglenni sgiliau eraill.

Mae ein partneriaid yn allweddol i gyflawni a darparu ein huchelgais. Byddwn yn darparu cyllid o £1.6 miliwn i CWLWM, y consortiwm gofal plant sy'n cynrychioli'r 5 prif sefydliad gofal plant yng Nghymru, yn 2018-19 i helpu i gefnogi'r sector blynyddoedd cynnar, gofal plant a gwaith chwarae yng Nghymru. Bydd hyn yn cynnwys darparu cymorth i ddatblygu a gweithredu'r cynnig gofal plant; cefnogi plant ag Anghenion Addysgol Arbennig ac Anghenion Dysgu Ychwanegol; datblygu'r defnydd o'r Gymraeg ar draws y sector a chyfrannu at ein hadolygiad arfaethedig o'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol ar gyfer Rheoleiddio Gofal Plant.

Costau Blynyddol

Dim ond ers mis Medi diwethaf yr ydym wedi bod yn treialu'r cynnig mewn saith awdurdod lleol. Mae'n gynnwys iawn felly yn y broses o weithredu'r cynnig i roi amcangyfrif pendant o gost flynyddol y cynnig gofal plant pan fydd wedi'i weithredu'n llawn ledled Cymru yn 2020-21. Bydd amryw o ffactorau'n dylanwadu ar y costau, yn cynnwys nifer y plant sy'n cael eu geni mewn unrhyw flwyddyn, y nifer sy'n gymwys i dderbyn a'r nifer sy'n manteisio ar y cynnig, a nifer yr oriau o ofal dydd y bydd teulu'n dewis eu defnyddio.

Proffil cyllideb refereniw cyfredol y Cynnig yw:

- 2017-18 - £10 miliwn
- 2018-19 - £25 miliwn
- 2019-20 - £45 miliwn

Bydd y cynnig yn cael ei weithredu'n genedlaethol yn 2020-21 sydd y tu allan i'r cylch cyllideb cyfredol. Fodd bynnag, rydym yn cynnal gwaith modelu ar amrywiaeth o ragdybiaethau cyn hyn. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Nifer tebygol y plant cymwys ledled Cymru;
- Cyfradd manteisio debygol gan rieni cymwys;
- Nifer tebygol o oriau o'r hawl cyffredinol a ddefnyddir;
- Cyfradd genedlaethol debygol ar gyfer y ddarpariaeth gofal plant a ariennir.

Mae'r canfyddiadau sy'n dod i'r amlwg o weithredu cynnar yn awgrymu na fydd yr holl rieni cymwys yn manteisio ar y cynnig, ond mae cyfraddau'n amrywio rhwng Awdurdodau Lleol sy'n Weithredwyr Cynnar. Dim ond ychydig o ddata sydd ar gael ar y niferoedd cyfartalog sy'n defnyddio eu hawl gyffredinol i ofal plant a ariennir, ond mae'r data sydd ar gael yn awgrymu nad yw rhieni'n defnyddio'r holl oriau y mae ganddynt hawl iddynt wrth fanteisio ar y cynnig. Bydd angen treulio mwy o amser a chael rhagor o ddata i fireinio amcangyfrifon a rhoi barn gadarnach ar amrywiaeth bosibl y costau blynyddol llawn pan fydd y cynnig yn cael ei weithredu'n llawn.

Cymhwysedd ar gyfer y Cynnig Gofal Plant

Bydd rhieni sy'n gweithio yn gymwys i gael elfen gofal plant y Cynnig:

- pan fo'r ddau riant yn gweithio neu pan mae'r unig riant yn gweithio mewn teulu ag un riant;
- pan fo'r ddau riant yn ennill cyflog wythnosol sydd o leiaf yn cyfateb i 16 awr yn ôl yr un gyfradd â'r isafswm cyflog cenedlaethol neu'r cyflog byw cenedlaethol;
- pan fo'r rhieni'n hunangyflogedig neu ar gontractau dim oriau, ar yr amod eu bod yn gallu bodloni'r meini prawf o ran isafswm enillion dros gyfnod o 3 mis;
- o'r tymor ar ôl pen-blwydd y plentyn yn dair oed tan y mis Medi ar ôl ei ben-blwydd yn bedair oed.

Nid oedd cap uchaf ar enillion yn ystod blwyddyn gyntaf y gweithredu cynnar. O ail flwyddyn y gweithredu cynnar ymlaen, os yw o leiaf un riant mewn cartref yn ennill £100,000 neu fwy y flwyddyn, ni fydd y teulu'n gymwys i gael yr oriau ychwanegol o ofal plant a ddarperir drwy'r Cynnig.

Gan gydnabod bod yna lawer o fathau gwahanol o grwpiau teuluol a bod eu sefyllfaoedd a'u hamgylchiadau'n gallu bod yn gymhleth weithiau, bydd y cyllid ar gael mewn amgylchiadau eithriadol eraill:

- lle mae'r ddau riant yn gyflogedig (ac yn ennill cyflog wythnosol sydd o leiaf yn cyfateb i 16 awr yn ôl yr un gyfradd â'r isafswm cyflog cenedlaethol neu'r cyflog byw cenedlaethol) ond bod un riant neu'r ddau riant i ffwrdd o'r gweithle dros dro ar absenoldeb riant, mamolaeth neu fabwysiadu;
- lle mae'r ddau riant yn gyflogedig (ac yn ennill cyflog wythnosol sydd o leiaf yn cyfateb i 16 awr yn ôl yr un gyfradd â'r isafswm cyflog cenedlaethol neu'r cyflog byw cenedlaethol) ond bod un riant neu'r ddau riant i ffwrdd o'r gweithle dros dro ar dâl salwch statudol;
- lle mae'r ddau riant yn gyflogedig (ac yn ennill cyflog wythnosol sydd o leiaf yn cyfateb i 16 awr yn ôl yr un gyfradd â'r isafswm cyflog cenedlaethol neu'r cyflog byw cenedlaethol) a bod un riant yn anabl neu wedi'i analluogi yn seiliedig ar dderbyn budd-daliadau penodol neu fod gan un riant gyfrifoldebau gofalu sylweddol yn seiliedig ar fudd-daliadau penodol a geir am ofalu - mae hyn yn galluogi ac yn cefnogi un o'r rhieni yn y teulu hwnnw i weithio. Mae hyn yn cynnwys teuluoedd lle mae un riant yn bodloni'r meini prawf cymhwysedd a'r riant arall yn derbyn un o'r budd-daliadau canlynol:
 - Budd-dal analluogrwydd
 - Lwfans gofalwyr
 - Lwfans anabledd difrifol
 - Lwfans cyflogaeth a chymorth
- lle bydd riant newydd ddod yn hunangyflogedig, ac o fewn y cyfnod dechrau cychwynnol. Bydd angen i rieni gofrestru eu busnes gyda Chyllid a Thollau EM a darparu tystiolaeth eu bod yn hunangyflogedig er mwyn bod yn gymwys;
- gofalwyr sy'n berthnasau pan fyddant yn bodloni'r diffiniad o riant sy'n gweithio;
- Plant sy'n Derbyn Gofal a leolir mewn gofal maeth pan fo'r gofalwr maeth yn

bodloni'r holl feini prawf cymhwysedd ehangach, a phan fo hyn yn cyd-fynd â chynllun gofal y plentyn. Gellir defnyddio lwfans gofalu maeth fel tystiolaeth o enillion i fodloni'n gofyniad enillion isaf.

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

National Assembly for Wales
Children, Young People and Education Committee

Kirsty Williams AC
Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg
Llywodraeth Cymru

14 Mawrth 2018

Annwyl Kirsty

Diolch i chi am eich diweddariad, a ddaeth i law ar 28 Chwefror 2018, yn dilyn eich ymateb i argymhelliad 7 y Pwyllgor yn ei adroddiad am gyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2018–19.

Mae'n ymddangos bod eich ymateb yn cadarnhau bod y cyllid i gefnogi deilliannau addysgol dysgwyr Sipsiwn, Roma a Theithwyr, a dysgwyr o leiafrifoedd ethnig yn wir yn cael ei dynnu o'r Grant Gwella Addysg ac y bydd yn cael ei ddarparu o'r Grant Cynnal Refeniw sydd heb ei neilltuo. Nododd y Pwyllgor eich diweddariad yn ei gyfarfod ar 8 Mawrth 2018 a phenderfynodd ysgrifennu atoch i godi nifer o bwyntiau ar y mater hwn.

Mae'r pwyntiau hyn yn ymwneud yn gyntaf â'r penderfyniad i ariannu'r maes darpariaeth hwn drwy'r Grant Cynnal Refeniw yn hytrach na'r Grant Gwella Addysg, ac yn ail y drefn ar gyfer symud yr arian hwn o'r un grant i'r llall.

Y penderfyniad i ddadneilltuo ymhellach y cyllid ar gyfer dysgwyr Sipsiwn, Roma a Theithwyr, a dysgwyr o leiafrifoedd ethnig

Fel y gwyddoch o ymchwiliad y Pwyllgor ynghylch y ***Grant Gwella Addysg: Plant Sipsiwn, Roma a Theithwyr, a phlant o leiafrifoedd ethnig***, rydym yn pryderu am effaith ar y grwpiau hyn o ddisgyblion yn sgil cyfuno grantiau a oedd wedi'u neilltuo â'r Grant Gwella Addysg o 2015–16 ymlaen. Daeth y Pwyllgor i'r casgliad o'r dystiolaeth a ddaeth i law, ar ôl uno'r grantiau unigol blaenorol â'r Grant

Gwella Addysg, fod diffyg gwaith monitro ynghylch sut y mae cyllid yn cael ei ddefnyddio i gefnogi deilliannau addysgol y dysgwyr hyn a diffyg gwerthusiad o'r effaith y mae'n ei chael.

Fe wnaethoch chi dderbyn nifer o'r argymhellion sydd wedi'u hanelu at wella'r gwaith o fonitro a gwerthuso'r Grant Gwella Addysg, yn benodol mewn perthynas â dysgwyr Sipsiwn, Roma a Theithwyr, a dysgwyr o leiafrifoedd ethnig. Er enghraifft, fe wnaethoch chi ymrwymo i gryfhau fframwaith y Grant Gwella Addysg, gan dderbyn mewn egwyddor argymhelliad y dylai fframwaith o'r fath gyfeirio'n llawer mwy penodol at y deilliannau a fwriedir ar gyfer dysgwyr Sipsiwn, Roma a Theithwyr, a dysgwyr o leiafrifoedd ethnig. Yn y ddadl yn y Cyfarfod Llawn ar 3 Mai 2017, dywedoch:

Un o'r argymhellion rwy'n cytuno'n arbennig o gryf ag ef yw nad yw'r fframwaith perfformiad addysg presennol yn ddigon cadarn. Nid ydyw, yn syml, ac nid oedd modd cuddio rhag hynny yn ystod sesiynau'r pwyllgor. (...)

Mae ['adroddiad gwerthfawr' y Pwyllgor] wedi cryfhau fy ngallu i ysgogi pobl i weithredu yn yr adran, yn enwedig mewn perthynas â monitro.

Fodd bynnag, ymddengys na fydd y 'fframwaith canlyniadau mwy cadarn' hwn yn y dyfodol yn cynnig unrhyw fuddion i ddysgwyr Sipsiwn, Roma a Theithwyr, a dysgwyr o leiafrifoedd ethnig, o ganlyniad i'r penderfyniad i dynnu'r cyllid perthnasol o'r Grant Gwella Addysg. Pan argymhellodd y Pwyllgor y dylech ystyried a yw cyflwyno'r Grant Gwella Addysg wedi gwella canlyniadau i'r grwpiau hyn o ddysgwyr a pharhau i gadw llygad ar y model cyllido yn ystod y Cynulliad hwn, nid oeddem yn rhagweld flwyddyn yn ddiweddarach y byddai'r cyllid hwn yn cael ei ddadneilltuo ymhellach ac y byddai disgwyl i awdurdodau lleol ei ariannu o'r Grant Cynnal Refeniw.

Er bod y Pwyllgor yn cydnabod bod Llywodraeth Cymru wedi bod yn 'ail-flaenoriaethu' cyllid llywodraeth leol drwy symud i ffwrdd o grantiau penodol tuag at y Grant Cynnal Refeniw, mae'r penderfyniad hwn yn ein siomi ac rydym yn credu ei fod yn mynd yn erbyn y trywydd a nodwyd yn eich ymateb i'n hymchwiliad.

Rydym yn nodi mai un o ddibenion ailflaenoriaethu cyllid llywodraeth leol yw gwarchod cyllidebau ysgolion rheng flaen. Fodd bynnag, fel y nodir ymhellach yn y llythyr hwn, nid yw'n amlwg i ni sut y mae Llywodraeth Cymru wedi darparu'r £13 miliwn a dynnwyd o'r Grant Gwella Addysg drwy gyfrwng y Grant Cynnal Refeniw. Felly, byddem yn ddiolchgar o gael rhagor o wybodaeth mewn ymateb i'r cwestiynau canlynol:

- **Sut y mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu monitro a gwerthuso canlyniadau cyllid y Grant Cynnal Refeniw i gefnogi dysgwyr Sipsiwn, Roma a Theithwyr, a dysgwyr o leiafrifoedd ethnig?**
- **Pa gamau y bydd Llywodraeth Cymru yn eu cymryd yn sgil argymhellion y Pwyllgor, yr ydych wedi'u derbyn, o ran effaith a chanlyniadau'r Grant Gwella Addysg ar y grwpiau hyn o ddysgwyr, gan fod y cyllid bellach y tu allan i'r Grant Gwella Addysg?**
- **A allwch chi ddarparu copi i'r Pwyllgor o'r Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant a'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb y cynhaliodd Llywodraeth Cymru cyn gwneud y penderfyniad i newid y ffordd y darperir cyllid ar gyfer y grwpiau hyn o ddysgwyr?**
- **Sut y gwnaeth yr Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant a'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ddylanwadu ar Lywodraeth Cymru wrth iddi wneud y penderfyniad hwn?**

Symud cyllid o'r Grant Gwella Addysg i'r Grant Cynnal Refeniw

Yn ogystal â phryderon y Pwyllgor ynghylch y penderfyniad i ddadneilltuo'r cyllid ymhellach ar gyfer dysgwyr Sipsiwn, Roma a Theithwyr, a dysgwyr o leiafrifoedd ethnig, rydym yn arbennig o bryderus ynghylch sicrhau tryloywder o ran yr union ffordd y mae'r arian hwn yn symud i'r Grant Cynnal Refeniw.

Mae'r setliad llywodraeth leol ar gyfer 2018-19 (tabl Excel 9) yn dangos bod gwerth y Grant Gwella Addysg yn gostwng gan £15 miliwn, o £133 miliwn yn 2017-18 i £118 miliwn yn 2018-19. Yn ystod y gwaith craffu ar y gyllideb ddrafft, fe ddywedoch chi wrth y Pwyllgor bod £2 filiwn o hyn yn ostyngiad gwirioneddol, tra bod £13 miliwn yn cael ei dynnu o'r Grant Gwella Addysg ac yn cael ei ddarparu i awdurdodau lleol drwy'r Grant Cynnal Refeniw. Fodd bynnag, nid yw'n amlwg sut y mae hyn wedi'i gynnwys yn y Grant Cynnal Refeniw ar gyfer 2018-19 gan nad yw wedi'i restru ymhlith y trosglwyddiadau grant yn nhabl 8 y setliad.

Yn eich gwybodaeth fwyaf diweddaraf i'r Pwyllgor, dywedoch nad yw 'hyn' (rydym yn tybio bod hyn yn golygu tynnu £13 miliwn o'r Grant Gwella Addysg) yn gyfystyr â throsglwyddiad grant ac felly nad yw'n ddarostyngedig i'r un prosesau ac ystyriaethau dosbarthiadol. Rydym yn deall mai'r broses arferol pan fydd cyllid grant yn cael ei drosglwyddo i'r Grant Cynnal Refeniw yw bod yr Is-grŵp Dosbarthu yn argymhell sut i wneud hyn. Enghraifft o hyn yw bod modd ychwanegu Asesiad Seiliedig ar Ddangosydd newydd i'r wybodaeth a gyhoeddir fel rhan o'r setliad llywodraeth leol er mwyn dangos mewn egwyddor sut y cyfrifwyd y Grant Cynnal Refeniw. Dyma sydd wedi digwydd yn achos nifer o grantiau a drosglwyddwyd yn 2018-19, gan gynnwys Grant y Gweithlu Cymdeithasol, Grant Byw'n Annibynnol Cymru ac elfen gwastraff y Grant Refeniw Sengl. Mae'n ymddangos nad yw hyn wedi digwydd yn achos symud elfen y Grant Gwella Addysg sy'n cefnogi addysg Sipsiwn, Roma a Theithwyr, a lleiafrifoedd ethnig. Mae hyn yn peri cryn bryder i'r Pwyllgor. Er ei bod yn amlwg bod yr £13 miliwn wedi cael ei dynnu o'r Grant Gwella Addysg, nid yw'n amlwg a fydd yr arian hwn yn cael ei drosglwyddo i'r Grant Cynnal Refeniw, ac os felly, beth fydd y drefn ar

gyfer gwneud hyn. Yn eich papur i'r Pwyllgor am y gyllideb ddrafft (tudalen 39), dywedoch fod gostyngiad o £13.145 miliwn yn y Grant Gwella Addysg yn 2018–19 yn ariannu trosglwyddiad i'r cronfeydd canolog wrth gefn.

Mae'r Pwyllgor yn ymwybodol bod yna rai pryderon ymhlith llywodraeth leol bod risg y bydd dan anfantais yn ariannol, h.y. y bydd disgwyl iddi barhau i ddarparu'r gwasanaethau hyn o ddyraniadau'r Grant Cynnal Refeniw ond heb ychwanegiad gweledol nac amlwg i'r cyllid hwnnw. Fel yr amlygwyd yn ystod y gwaith craffu ar y gyllideb ddrafft (llythyr Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus at y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol, dyddiedig 13 Tachwedd 2017), mae elfen ysgolion y Cyllid Allanol Cyfun wedi cynyddu £1.5 miliwn (0.1%) yn unig rhwng 2017–18 a 2018–19.

At hynny, mae'r Pwyllgor yn pryderu, heb y cyllid angenrheidiol, na all awdurdodau lleol barhau i ddarparu'r gwasanaethau hyn i ddysgwyr Sipsiwn, Roma a Theithwyr, a dysgwyr o leiafrifoedd ethnig, neu y byddant yn torri'r gwasanaethau hyn yn sylweddol.

Mae'r Pwyllgor yn nodi bod Llywodraeth Cymru yn darparu £5 miliwn o'r cronfeydd wrth gefn ar gyfer 2018–19 i liniaru'r effaith ar brif awdurdodau trefol Cymru, a £2.5 miliwn arall yn 2018–19 i hwyluso dulliau gweithredu rhanbarthol o gefnogi'r grwpiau hyn o ddysgwyr. Rydych yn dweud mai cyllid ychwanegol yw hwn, ond nid yw'n amlwg at beth y mae'n ychwanegol, o ystyried y diffyg eglurder ynghylch a yw'r arian a dynnwyd o'r Grant Gwella Addysg bellach yn rhan o'r Grant Cynnal Refeniw neu yng nghronfeydd wrth gefn Llywodraeth Cymru.

Byddem yn ddiolchgar o gael rhagor o wybodaeth mewn ymateb i'r cwestiynau canlynol:

- **A allwch chi roi eglurder pellach ynghylch a yw'r £13.1 miliwn yn cael ei drosglwyddo i'r Grant Cynnal Refeniw a beth fydd y drefn ar gyfer gwneud**

hyn? *(Rydych yn dweud yn eich ymateb nad trosglwyddiad grant yw 'hwn' ond a allwch chi gadarnhau beth yw ystyr 'hwn' yn y cyd-destun hwn?)*

- A allwch gadarnhau a yw'r £5 miliwn rydych wedi'i ddyrannu yn 2018–19 ar gyfer awdurdodau trefol ar gael i Gaerdydd, Casnewydd ac Abertawe yn unig, a sut y mae'n cael ei ddyrannu?
- Pa drefniadau sydd ar waith i ariannu darpariaeth awdurdodau lleol eraill sydd â dysgwyr Sipsiwn, Roma a Theithwyr, neu ddysgwyr o leiafrifoedd ethnig? *(Er mai Caerdydd, Casnewydd ac Abertawe sydd â'r crynodiadau mwyaf o'r grwpiau hyn o ddysgwyr, mae awdurdodau lleol eraill hefyd yn darparu gwasanaethau i'r dysgwyr hyn. Gellid dadlau ei bod yn fwy heriol a chostus yn gyfrannol i sicrhau gwasanaethau o safon mewn ardaloedd heb 'fàs critigol' o ddysgwyr.)*
- A allwch chi roi manylion ynghylch sut y caiff y £2.5 miliwn sy'n cael ei ddyrannu yn 2018–19 i hwyluso dulliau gweithredu rhanbarthol ei ddyrannu rhwng y pedwar rhanbarth?
- A allwch gadarnhau mai Wrecsam fydd yr awdurdod arweiniol yn rhanbarth y Gogledd (ac os nad yw'n derbyn rhan o'r £5 miliwn, beth yw'r rhesymau dros y penderfyniad hwnnw)?
- A yw'r dyraniadau o £5 miliwn a £2.5 miliwn ar ben yr £13.1 miliwn y mae Llywodraeth Cymru yn ei ddweud sydd ar gael yn y Grant Cynnal Refeniw neu a yw mewn gwirionedd yn ostyngiad o £5.6 miliwn o'r lefel bresennol o gyllid? *(Mae'r Pwyllgor o'r farn ei bod yn bwysig egluro hyn gan eich bod wedi gwahaniaethu yn ystod y gwaith craffu ar y gyllideb ddrafft rhwng y 'gostyngiad' o £2 filiwn yn y Grant Gwella Addysg yn 2018–19 a 'thynnu' yr £13.1 miliwn i'w ddarparu yn y Grant Cynnal Refeniw.)*

- **Ai dyraniadau untro yw'r £5 miliwn a'r £2.5 miliwn yn 2018-19? Pa gefnogaeth a fydd yn cael ei darparu'n rheolaidd i ariannu'r maes darpariaeth hwn?**

Mae'r Pwyllgor yn edrych ymlaen at eich ymateb i'r pwyntiau y mae'r llythyr hwn yn eu codi, gan gynnwys y cwestiynau penodol. Byddem yn gwerthfawrogi ymateb cynnar o ystyried pa mor agos yw'r flwyddyn ariannol newydd.

Yn gywir

Lynne Neagle AC
Cadeirydd

Neath Port Talbot
Castell-nedd Port Talbot
County Borough Council Cyngor Bwrdeistref Sirol

Date Dyddiad 19th March 2018
Direct line Rhif ffôn 01639 763309
Email Ebst leader@npt.gov.uk
Contact Cyswllt
Your ref Eich cyf
Our ref Ein cyf RGJ.AP

Lynne Neagle AM
Chair
Children, Young People and Education Committee
National Assembly for Wales
Cardiff Bay
CF99 1NA
(By Email)
SeneddCYPE@assembly.wales

Dear Ms Neagle,

I have seen a copy of your letter dated 14 March to the Cabinet Secretary for Education concerning the Gypsy, Roma and Traveller and Minority Ethnic learner provision.

This Council fully supports your request for further information as set out at various points in your letter in bold type. We are particularly concerned at the apparent absence of a Child Rights Impact Assessment and Equality Impact Assessment from the Welsh Government. We have seen neither.

I suspect that we might have to agree to differ on the merits of de-hypothecation of specific grants; but that is not the real issue here. At the time of writing, the simple fact is that all of this adds up to a major cut in support for learners in these categories which actually threatens the future of the entire provision. To give you some local context here, it represents a 74% cut in the funding compared to 2017/18 or an 86% cut if one excludes the funding our own schools are prepared to put into these services at their own discretion. Nearly all of this funding is used to employ dedicated support staff and its removal would certainly result in job losses.

Against this background, this Council's Cabinet will be taking a report next month on how to plug some of the gap; but I think it is inevitable that the service will be significantly reduced and whatever we do, will represent a partial one year fix only. It seems to me that we will

have little choice but to review the future of the entire service going forward as it cannot be sustained on the basis of this level of budget reductions. We are aware of some rather vague ideas of a regional arrangement based around the four authorities who will be receiving direct, but reduced, support (Cardiff, Newport, Swansea and Wrexham); but again we have no clear idea as to how this is going to work in practice or whether it is practical at all.

Thus I believe your letter - and the specific questions you have put to the Cabinet Secretary - are very timely indeed. In my view, it is extremely regrettable that most/all local authorities are left in this position a matter of a couple of weeks before the new financial year commences.

I am sending a copy of this letter to Debbie Wilcox, the Leader and Education spokesperson of the WLGA.

Yours sincerely,

Cllr R G Jones
Leader of Council

Leader's Office
Arwinydd Y Cyngor

Rob Jones
Leader's Office
Civic Centre, Port Talbot. SA13 1PJ
Tel 01639 763309

Rob Jones
Arweinydd y Cyngor
Y Ganolfan Ddinesig, Port Talbot. SA13 1PJ
Ffôn 01639 763309

Eitem 3.3

CYPE(5)-11-18 - Papur i'w nodi 3

Key Stage 4 Results Summary 2017 - Final SSSPs

Science Analysis

LAEstab	FSM % 2017	School	Cohort Number	% Science 1 (GCSEs only)		% L2 Science 1		GCSE Only Difference 2016-2017	L2 Difference 2016-2017	Retained or Increased Vocational Provision (1 year)	Moved to GCSE OnLY	80%+ Pupils moved to GCSE
				2016	2017	2016	2017					
EAS	18.5	EAS - South East Wales	6,010	45.7	54.3	76.7	72.0		-4.7			
		Wales	31,379			82.4	75.6		-6.8			
Blaenau Gwent	6775501	24.8	Abertillery Learning Community	110	35.3	23.6	36.8	89.1	-11.7	52.3	Y	
	6775401	22.9	Brynmawr Foundation	138	35.0	40.6	88.3	40.6	5.5	-47.7		Y
	6775500	21.1	Ebbw Fawr Learning Community	200	34.5	30.0	47.6	75.0	-4.5	27.4	Y	
	6774061	21.4	Tredegar Comprehensive	138	41.8	64.5	96.3	64.5	22.7	-31.8		Y
Caerphilly	6764093	21.3	Bedwas High	117	47.1	50.4	81.4	76.1	3.4	-5.3	Y	
	6764046	19.3	Blackwood Comprehensive	190	57.4	64.7	75.6	64.7	7.4	-10.9		Y
	6765400	23.0	Cwmcarn High	92	23.8	48.9	98.1	48.9	25.1	-49.2		Y
	6764073	24.0	Heolddu Comprehensive	114	40.2	36.0	91.0	59.6	-4.2	-31.3	Y	
	6764104	18.8	Islwyn High	233	45.7	55.4	85.7	55.4	9.6	-30.3		Y
	6764075	20.4	Lewis School Pengam	131	38.8	47.3	90.5	47.3	8.6	-43.1		Y
	6764077	20.0	Lewis Girls' Comprehensive	125	53.0	73.6	87.9	73.6	20.6	-14.3		Y
	6764031	14.3	Newbridge School	174	55.6	56.9	92.9	94.8	1.3	1.9	Y	
	6764090	34.3	Rhymney Comprehensive	149	23.6	19.5	85.8	76.5	-4.2	-9.3	Y	
	6764068	24.8	Risca Community Comprehensive	66	28.4	48.5	86.5	48.5	20.1	-38.0		Y
	6764065	24.6	St Cenydd Comprehensive	187	41.9	43.9	73.1	82.9	1.9	9.8	Y	
	6764070	18.2	St Martin's Comprehensive	161	47.4	67.1	93.4	88.8	19.6	-4.6	Y	
	6764103	13.9	Ysgol Gyfun Cwm Rhymini	204	65.4	73.5	65.4	73.5	8.1	8.1		Y
Monmouthshire	6794066	9.8	Caldicot School	201	65.6	76.1	84.2	76.6	10.5	-7.5		Y
	6794065	11.0	Chepstow Comprehensive	129	48.3	59.7	91.6	73.6	11.4	-18.0		Y
	6794064	10.8	King Henry VIII Comprehensive	146	64.1	79.5	94.1	84.2	15.3	-9.9		Y
	6794060	8.4	Monmouth Comprehensive	254	70.5	73.2	84.0	83.9	2.7	-0.2		Y
Newport	6804030	6.4	Bassaleg School	248	51.7	79.8	97.1	86.7	28.2	-10.4		Y
	6804059	5.2	Caerleon Comprehensive	246	80.9	87.0	86.7	87.0	6.1	0.3		Y
	6804021	33.3	Llanwern High	138	23.4	38.4	23.4	38.4	15.0	15.0		Y
	6804026	31.3	Llisbury High	130	15.8	39.2	89.3	39.2	23.4	-50.0		Y
	6804025	20.5	Newport High	187	32.3	42.2	44.3	67.4	10.0	23.1	Y	
	6804602	11.7	St Joseph's RC High	221	57.5	62.4	72.6	97.7	4.9	25.2	Y	
	6804003	19.3	St Julian's School	243	35.3	38.3	49.4	69.5	2.9	20.1	Y	
6804020	27.3	The John Frost School	162	42.6	49.4	85.6	94.4	6.8	8.8	Y		
Torfaen	6784070	27.3	Abersychan School	150	26.1	40.7	67.3	88.7	14.6	21.4	Y	
	6784051	12.7	Croesyceiliog School	274	55.5	51.8	89.1	51.8	-3.6	-37.2		Y
	6784076	21.5	Cwmbran High	218	44.6	52.8	87.8	92.7	8.2	4.9	Y	
	6784603	6.9	St Alban's RC High	166	38.3	47.0	85.8	84.3	8.7	-1.5	Y	
	6784072	17.0	West Monmouth School	121	37.1	47.9	86.7	47.9	10.9	-38.8		Y
6784075	12.7	Ysgol Gyfun Gwynllyw	128	60.4	62.5	79.9	78.9	2.1	-0.9	Y		
Average Change 2016-2017										8.9	-26.3	-21.8
										Retained or Increased Vocational Provision (1 year)	Moved to GCSE OnLY	80%+ Pupils moved to GCSE

Summary

- For schools that moved over 80% or more of their pupils to GCSE provision the average change from 2016 to 2016 on the L2 Science 1 measure was -21.8%
- For schools that moved entirely to GCSE provision the average change from 2016 to 2016 on the L2 Science 1 measure was -26.3%
- For schools that retained or increased their vocational provision (which will not currently be an option in 2018), the average increase was +8.9%

ERW's response to the follow up actions that arose from the 8th March meeting.

- The Committee would welcome a note on the issue of the content of one of the questions on an English paper, regarding the pros and cons of fair trade and the impact this had on results really suffered.

Below you will find a response from Ian Altman, our Strategic Lead for Secondary Support, who marked the exam paper in question:

“Essentially 60 of the 80 marks were linked to Fairtrade.

The reading section /40 required no prior knowledge of the topic although it could be argued that those pupils from more affluent homes may have understood some of the inference better. The paper is untiered so the challenge for WJEC is to find texts with the readability for G grade pupils and the challenge for A* pupils.

The first writing task /20 was to write a letter to your school regarding their decision to use Fairtrade goods in the school canteen. The reading texts provided some of the information that pupils could tap into to support their answers. However, I did feel that those pupils from homes where there would be discussions around Fairtrade v Value for money, ethical v commercial etc. would be in a beneficial position. The evidence is, at best, anecdotal though but it may have meant that pupils from deprived backgrounds may have been disadvantaged on this writing task. I encountered a number of incomplete and ‘not attempted’ answers here but this was partly down to stamina/timing”

I am reasonably confident that the nature of the topic was a barrier to pupils writing extended, cohesive responses in some cases and that some of these pupils would have been those from disadvantaged homes, eFSM etc.

- Please provide examples of where input of challenge advisers has changed the way a school uses it's PDG allocation or when the consortia had had to consider recovering PDG which had been inappropriately spent.

Our Leader of Learning for PDG is relatively new in post and a large part of his work moving forward will be to meet with Challenge Advisers and discuss the use of PDG grant in their schools in a detailed manner, and to work alongside them to plan for effective expenditure that can demonstrate impact. In their initial research, no schools have had their PDG grant money clawed back, but there are instances where expenditure has been changed – one school initially planned to pay for free bus passes for eFSM pupils but then withdrew that element of the spending plan after no clear impact could be demonstrated from this use of the funding.

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

National Assembly for Wales
Children, Young People and Education Committee

Carwyn Jones AC, y Prif Weinidog

Kirsty Williams AC, Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg

Ken Skates AC, Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a Thrafnidiaeth

27 Mawrth 2018

Annwyl Brif Weinidog ac Ysgrifenyddion y Cabinet,

Cynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS)

Ar 21 Mawrth 2018, cynhaliwyd cyfarfod rhwng aelodau'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ag academyddion a chynrychiolwyr Undeb y Prifysgolion a'r Colegau. Trefnwyd y cyfarfod ar fyr rybudd i roi cyfle i'r rhai a oedd yn gallu bod yn bresennol drafod goblygiadau'r newidiadau arfaethedig i gynllun pensiwn y prifysgolion, sy'n weithredol ers cyn 1992, sef Cynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS), yng Nghymru. Rwy'n atodi gwybodaeth a rannwyd â'r Pwyllgor yn ystod y cyfarfod.

Fel Pwyllgor, rydym yn bryderus iawn ynghylch effaith bosibl y newidiadau arfaethedig ar nifer o feysydd, yn enwedig:

- nifer ac ansawdd y staff a fyddai'n aros yng Nghymru yn dilyn unrhyw newidiadau o'r fath;
- yr effaith uniongyrchol ar fyfyrwyr Cymru a'r rhai sy'n astudio yng Nghymru pe bai'r newidiadau'n amharu ar nifer a/neu ansawdd y staff; ac
- effaith gyffredinol y ddau bwynt uchod ar economi ehangach Cymru, o ystyried rôl economaidd hanfodol addysg uwch ar sefyllfa ddomestig a rhyngwladol Cymru.

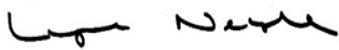
At hynny, rydym yn pryderu am y diffygion amlwg yn y trefniadau llywodraethu sydd ar waith i gael barn staff prifysgol ar y newidiadau arfaethedig i'r cynllun, a'r

ffordd y mae'r Rheoleiddiwr Pensiynau wedi ystyried goddefgarwch risg y prifysgolion.

O gofio y gallai'r newidiadau arfaethedig i gynllun pensiwn y prifysgolion effeithio'n sylweddol ar fyfyrwyr, y sector addysg uwch a'r economi ehangach yng Nghymru, rydym yn eich annog i drefnu i'r unigolion perthnasol, gan gynnwys Is-gangellorion Cymru, gwrdd fel mater o frys i geisio datrys yr anghydfod cyn gynted â phosibl.

Yn gywir

Lynne Neagle AC

Cadeirydd

Cc Russell George AC, Cadeirydd Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau,
Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

National Assembly for Wales

Children, Young People and Education Committee

Yr Athro Elizabeth Treasure
Yr Athro John G. Hughes
Yr Athro Cara Carmichael Aitchison
Yr Athro Colin Riordan
Yr Athro Maria Hinfelaar
Peter Horrocks
Yr Athro Richard B Davies
Yr Athro Julie Lydon
Yr Athro Medwin Hughes

27 Mawrth 2018

Annwyl Is-gangellorion

Cynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS)

Ar 21 Mawrth 2018, cynhaliwyd cyfarfod rhwng aelodau'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ag academyddion a chynrychiolwyr Undeb y Prifysgolion a'r Colegau. Trefnwyd y cyfarfod ar fyr rybudd i roi cyfle i'r rhai a oedd yn gallu bod yn bresennol drafod goblygiadau'r newidiadau arfaethedig i gynllun pensiwn y prifysgolion, sy'n weithredol ers cyn 1992, sef Cynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS), yng Nghymru. Rwy'n atodi gwybodaeth a rannwyd â'r Pwyllgor yn ystod y cyfarfod.

Fel Pwyllgor, rydym yn bryderus iawn ynghylch effaith bosibl y newidiadau arfaethedig ar nifer o feysydd, yn enwedig:

- nifer ac ansawdd y staff a fyddai'n aros yng Nghymru yn dilyn unrhyw newidiadau o'r fath;
- yr effaith uniongyrchol ar fyfyrwyr Cymru a'r rhai sy'n astudio yng Nghymru pe bai'r newidiadau'n amharu ar nifer a/neu ansawdd y staff; ac

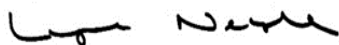

- effaith gyffredinol y ddau bwynt uchod ar economi ehangach Cymru, o ystyried rôl economaidd hanfodol addysg uwch ar sefyllfa ddomestig a rhyngwladol Cymru.

At hynny, rydym yn pryderu am y diffygion amlwg yn y trefniadau llywodraethu sydd ar waith i gael barn staff prifysgol ar y newidiadau arfaethedig i'r cynllun, a'r ffordd y mae'r Rheoleiddiwr Pensiynau wedi ystyried goddefgarwch risg y prifysgolion.

O gofio y gallai'r newidiadau arfaethedig i gynllun pensiwn y prifysgolion effeithio'n sylweddol ar fyfyrwyr, y sector addysg uwch a'r economi ehangach yng Nghymru, rydym yn eich annog i geisio datrys yr anghydfod fel mater o frys. Rydym wedi anfon llythyr tebyg at Brif Weinidog Cymru, Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg ac Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a'r Seilwaith.

Yn gywir

Lynne Neagle AC

Cadeirydd

Cc Russell George AC, Cadeirydd Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau, Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Yr Athro Julie Lydon, Cadeirydd, Prifysgolion Cymru

Eluned Morgan AC/AM
Gweinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes
Minister for Welsh Language and Lifelong Learning

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref MA-P/EM/1181/18

Lynne Neagle AM
Chair, Children, Young People and Education Committee
National Assembly for Wales
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1NA

5 April 2018

Dear Lynne,

Thank you for your letter of 19 March regarding the quality of work-based learning (WBL) in Wales. You mentioned some issues highlighted in recent Estyn inspections of WBL, relating to leadership and learner outcomes.

We are committed to ensuring that all Welsh Government funded provision meets high standards of quality, and like you I was concerned to see the shortcomings highlighted in Estyn's annual report. I have outlined the action we are taking below.

Monitoring of WBL providers' performance

You may be aware that WBL provision is managed under a contractual relationship with performance and delivery monitored on an ongoing basis. As part of our contract management processes, we occasionally identify issues with a learning provider's performance and will work with that provider to ensure necessary improvements are made.

The Welsh Government is contractually able to terminate a WBL provider's contract with no more than 60 days' notice, and will not hesitate to do so if it believes that a provider is unable to remedy inadequate performance within an acceptable timeframe. However, we are committed to giving all providers the opportunity and time to improve before taking such a step. We believe that this gives a degree of stability which is in learners' and employers' best interests.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Eluned.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Eluned.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

An Estyn inspection that judges the performance of a WBL provider as 'Unsatisfactory' or 'Adequate' is not something that is taken lightly. Post-inspection, all providers are required to submit a robust action plan to WG, detailing how they will address each of Estyn's recommendations. Officials then meet with Estyn and the provider to discuss the efficacy of the plan. This meeting will result in one of two outcomes:

- Where it is felt that the plan is relevant, sufficiently far reaching and above all achievable, officials will allow the provider to continue with its contract under strict monitoring conditions. However, the provider is made aware that its contract may be terminated at any time if it is unable to evidence sufficient and timely improvements in performance. This would include a second 'Unsatisfactory' judgement following re-inspection by Estyn.
- Where the plan appears to fall short of what is required to improve performance, or it is clear that improvements cannot be made quickly enough, a provider will be notified of the intention to terminate its contract.

Of the three WBL providers that were inspected in 2016/17, officials already had concerns in relation to some elements of their performance and had already been working with them to address these issues. However, we were not sighted on all of the areas identified by Estyn as these could only reasonably be identified via a thorough inspection process.

Inspections are carried out over a seven-year cycle and so, inevitably, each year's inspection schedule will look at a sample of three or four providers. We do not believe that the providers inspected by Estyn in 2016/17 are representative of the wider WBL network. Of the 19 directly contracted providers, we currently only have concerns about four providers; three of which were inspected this year and the other was inspected in 2016 and judged 'Adequate'.

During the current 2017/18 inspection cycle, Estyn have inspected two further WBL providers. Both providers have received positive inspection results.

Learner outcomes

Your letter also mentioned learners' progress and completion rates. The main performance measure we use for apprenticeships is 'framework success': the percentage of all learners who complete and attain the full framework of qualifications that makes up their apprenticeship programme. We have maintained apprenticeship success rates of more than 80% for several years and I do not consider this to be an area of concern.

I am aware that Estyn inspections look in depth at learner outcomes and, in particular, at how long it takes learners to complete their programmes. The Welsh Government does not routinely use this 'timely completion' measure for a number of reasons: we recognise that individuals learn at different paces and with different degrees of pressure at work, and we expect learning providers to be flexible in supporting learners to achieve their goals, even if this takes longer in some cases than others. It is also worth noting that the available data relies on learning providers' own estimates of expected end dates for learning programmes, rather than an objective analysis of how long it 'should' take an individual learner to achieve. My officials do, however, monitor timely completion and will challenge providers if it is apparent that a large proportion of learners are taking longer than expected to complete their qualifications.

Support for quality improvement in the WBL sector

We have also introduced a wider programme of work to support improvement in the WBL sector. This is led by the National Training Federation for Wales (NTfW), the representative body for the sector. In 2016 we introduced a Head of Quality post in the NTfW for the first time, funded by the Welsh Government through the European Social Fund. The postholder, Kelly Edwards, started in May 2016 and we have recently extended her post until May 2021.

Kelly's role is to support and challenge the WBL sector to improve the quality of delivery. She has initiated a wide-ranging programme which includes a Quality Managers' network, an annual Teaching, Learning and Assessment programme, and a series of professional learning events for leaders and practitioners. These cover areas such as digital learning, giving learners effective feedback, coaching and assessment for learning. This is the first time the WBL sector has had a co-ordinated programme of support, and feedback to date has been extremely positive. Alongside this, we are actively promoting best practice through the Apprenticeship Awards and the VQ Awards, both of which have categories to recognise excellent tutors and assessors.

On a more general point, you will be aware that we are developing proposals to establish a new Tertiary Education and Research Commission for Wales, which would have responsibility for planning, funding and quality across the post-compulsory education and training sector, including WBL. The intention is that the Commission will have overall statutory responsibility for both quality assurance and enhancement, giving it a more explicit role in driving improvements. The next stage of consultation will be launched shortly, and we will be seeking stakeholders' views on how the new Commission can best support workforce and leadership development in all sectors.

I hope this response reassures you that we are actively working to ensure high standards of delivery across the whole WBL sector, with a view to ensuring that all learning provision matches the instances of good and excellent practice that already exist.

Yours sincerely

Eluned Morgan AC/AM

Gweinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes
Minister for Welsh Language and Lifelong Learning

cc Russell George AM
Chair, Economy, Infrastructure and Skills Committee

Eitem 3.7

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

National Assembly for Wales
Children, Young People and Education Committee

Kirsty Williams AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg

13 Ebrill 2018

Annwyl Kirsty

Grant Gwisg Ysgol

Ysgrifennaf ynghylch dod â'r Grant Gwisg Ysgol i ben o 2018–19, gan ei fod wedi darparu hyd at £105 i bob plentyn sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim wrth iddynt ymuno â Blwyddyn 7.

Mae'r Pwyllgor yn pryderu y gallai hyn arwain at golli cymorth ariannol pwysig i deuluoedd ar incwm isel wrth brynu gwisg ysgol. Yng ngoleuni ein pryderon, byddem yn ddiolchgar pe gallech gadarnhau'r canlynol:

1. A yw Llywodraeth Cymru yn disgwyl i awdurdodau lleol barhau i weithredu cynllun grant gwisg ysgol.
2. A yw'r arian blynyddol o £700,000 wedi'i symud i Grant Cymorth Refeniw llywodraeth leol neu i gronfeydd wrth gefn canolog (yn syml, a yw'n cael ei dorri?).
3. A gynhaliodd Llywodraeth Cymru Aseiad o'r Effaith ar Hawliau Plant ac Aseiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb cyn penderfynu terfynu'r Grant Gwisg Ysgol, a sut y dylanwadodd yr aseidiadau hynny ar benderfyniad Llywodraeth Cymru.

Nid ydym wedi ein hargyhoeddi gan y rhesymeg a ddarparwyd ar gyfer y newid hwn, sef bod prisiau gwisgoedd ysgol wedi gostwng yn sylweddol ac felly nad oes angen y cymorth ariannol hwn bellach ar deuluoedd cymwys. Heb arian wedi'i neilltuo, nid yw'n glir inni sut y bydd teuluoedd disgyblion sy'n cael cinio ysgol am ddim yn dal i allu cael cymorth wrth dalu costau gwisgoedd ysgol newydd wrth bontio o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd.

Mae'r Pwyllgor yn ymwybodol bod Llywodraeth Cymru, yn ystod cylch gosod cyllideb 2018–19, wedi mabwysiadu dull o beidio â neilltuo arian awdurdodau lleol a symud nifer o ffrydiau ariannu i'r Grant Cymorth Refeniw. Byddwch yn ymwybodol o'n llythyr dyddiedig 14 Mawrth 2018, a sylwadau blaenorol, o'n pryderon ynghylch yr ymagwedd hon yn achos penodol y cyllido ar gyfer dysgwyr sy'n Sipsiwn, Roma a Theithwyr, a Lleiafrifoedd Ethnig. Rydym hefyd wedi codi nifer o gwestiynau am y tryloywder o ran symud cyllid o grantiau penodol i'r Grant Cymorth Refeniw.

Mae gennym bryderon tebyg am y Grant Gwisg Ysgol. O'r dogfennau a gyhoeddwyd am y gyllideb, ymddengys bod y gostyngiad mewn cyllid ar gyfer y Grant Gwisg Ysgol yn rhan o ostyngiad yn 2018–19 i'r llinell gyllideb sy'n cyllido'r Grant Gwella Addysg. Fel gyda dileu arian o'r Grant Gwella Addysg, nid yw'n glir i ble mae'r arian hwn wedi mynd gan nad yw wedi'i gofnodi yn y setliad llywodraeth leol fel cyllid wedi'i drosglwyddo i'r Grant Cymorth Refeniw, yn wahanol i grantiau neilltuedig eraill sydd wedi dod i ben. Felly mae rhai elfennau cyffredin yn ein pryderon ynghylch y ddau fater hyn.

Yng ngoleuni ein pryderon, byddem yn ddiolchgar pe gallech gadarnhau'r canlynol:

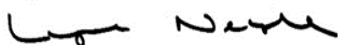
4. A yw Llywodraeth Cymru yn disgwyl i awdurdodau lleol ddarparu cymorth ariannol o'u dyraniadau Grant Cymorth Refeniw i deuluoedd cymwys ar gyfer prynu gwisgoedd ysgol.

5. A yw hyn yn golygu trosglwyddo grant (ac, os felly, pam nad yw wedi'i gofnodi felly yn Setliad Llywodraeth Leol 2018-19).
6. Os yw'r cyllid o £700,000 ar gyfer helpu teuluoedd cymwys i brynu gwisg ysgol bellach wedi'i gynnwys yn y Grant Cymorth Refeniw, pa fecanwaith sy'n bodoli i ddangos bod yr arian wedi ei symud, ac y caiff y defnydd ohono, at y diben hwn, ei fonitro.

Mae'r Pwyllgor yn edrych ymlaen at dderbyn eich ymateb i'r pwyntiau a godir yn y llythyr hwn, gan gynnwys y cwestiynau penodol ym mhwyntiau 1 i 6.

Yn gywir,

Lynne Neagle AM

Cadeirydd

Cc Mark Drakeford AC, Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid

Kirsty Williams AC/AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg
Cabinet Secretary for Education

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA-P/KW/00880/18

Lynne Neagle AC
Cadeirydd, Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

11 Ebrill 2018

Annwyl Lynne

Rwyf yn ysgrifennu i roi'r wybodaeth ychwanegol yr ydych yn gofyn amdano ymhellach i'm hymddangosiad diweddar gerbron y Pwyllgor fel rhan o'i ymchwiliad i arian sy'n cael ei dargedu i wella canlyniadau addysgol.

Gofynnoch chi faint o staff a drosglwyddwyd o Her Ysgolion Cymru i'r consortia ac i ba fath o rolau. Rwy'n deall bod chwech o gynghorwyr Her Ysgolion Cymru yn Consortiwm Canolbarth y De yn cael eu cadw fel Arweinyddion Cynnydd Carlam ac un fel Ymgynghorydd Rhaglenni Arweinyddiaeth. Yn ERW ac GCA, cafodd dau gynghorydd Her Ysgolion Cymru eu cadw fel Cynghorwyr Her. Er na chafodd staff Her Ysgolion Cymru eu cadw i ddechrau yn GwE, comisiynwyd un er mwyn darparu mentora a chymorth hyfforddi ar gyfer addysgu a dysgu.

Buom yn siarad yn ystod sesiwn y Pwyllgor am yr ymgysylltiad y mae'r Llywodraeth wedi'i chael gyda'r Athro Mel Ainscow ers mis Mawrth 2017 a chytunais i roi manylion pellach ar hyn. Cyfarfu uwch swyddogion, gan gynnwys Steve Davies a'r cyn Cyfarwyddwr Cyffredinol dros Addysg a Gwasanaethau Cyhoeddus, â'r Athro Ainscow ym Mawrth 2017. Yn dilyn hyn, anfonodd yr Athro Ainscow amlinelliad o'm swyddogion i wersi a ddysgwyd gan Ysgolion Her Cymru. Cafwyd cyfnewid negeseuon e-bost rhwng fy swyddogion a'r Athro Ainscow ym mis Mehefin 2017 ynghylch gwerthusiad Ysgolion Her Cymru. Yna mynychodd yr Athro Ainscow ddigwyddiad dathlu Ysgolion Her Cymru, a gynhaliwyd ym mis Gorffennaf 2017 a mynychodd nifer o fy uwch swyddogion.

Yr oedd y dull bws cerdded a grybwyllais yn y Pwyllgor mewn gwirionedd yn ysgol Doc Penfro. Mae'n un o lawer o enghreifftiau o sut mae PDG yn cael ei ddefnyddio arloesol i fynd i'r afael â materion presenoldeb.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Kirsty.Williams@llyw.cymru
Correspondence.Kirsty.Williams@gov.wales

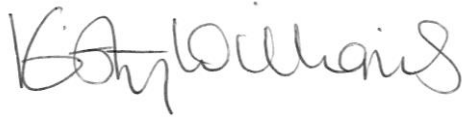
Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Yn olaf, yr wyf wedi atodi dyraniadau lefel yr Awdurdod Lleol ers 2012.

Hyderaf fod hyn o gymorth ac yn edrych ymlaen at dderbyn adroddiad y Pwyllgor maes o law.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Kirsty Williams'.

Kirsty Williams AC/AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg
Cabinet Secretary for Education

PDG ALLOCATIONS 2012-13

*See also notes below

	PDG	Nos	
Ynys Mon	£643,050.00	1429	
Gwynedd	£904,050.00	2009	
Conwy	£1,012,950.00	2251	
Denbighshire	£1,073,250.00	2385	
Flintshire	£1,236,150.00	2747	
Wrexham	£1,288,800.00	2864	
North*	£6,158,250.00	13685	*for info - LA grant in 2012-13
Powys	£765,900.00	41362	
Ceredigion	£458,100.00	37904	
Pembrokeshire	£1,160,100.00	35518	
Carmarthenshire	£1,690,200.00	37052	
Swansea	£2,670,750.00	37591	
Neath Port Talbot	£1,799,100.00	34359	
South West*	£8,544,150.00	223786	*for info - LA grant in 2012-13
Bridgend	£1,556,100.00	3458	
Vale	£1,073,700.00	2386	
RCT	£3,382,650.00	7517	
Merthyr	£810,000.00	1800	
Caerphilly**	£2,484,000.00	5520	
Central South*	£9,306,450.00	20681	*for info - LA grant in 2012-13
Cardiff**	£4,072,950.00	9051	
Blaenau	£1,052,550.00	2339	
Torfaen	£1,029,600.00	2288	
Monmouth	£506,250.00	1125	
Newport	£1,762,650.00	3917	
South East*	£8,424,000.00	18720	*for info - LA grant in 2012-13
All Wales	£32,432,850.00		

Tudalen y pecyn 51

Notes

PDG was £450 per efsm pupil aged 5-15.

PDG and former SEG issued within one offer letter (which specified how much for PDG and how much for SEG).

*Regional totals for info only, grant was issued by LA in 2012-13.

**Caerphilly was within Central South region until 2013 14

**Cardiff was within South East region until 2013 14

PDG ALLOCATIONS 2013-14

				Nos		
	PDG	LAC	Totals	PDG	LAC	Totals
Ynys Mon	£609,750.00	£26,100.00	£635,850.00	1355	58	1413
Gwynedd	£859,950.00	£57,150.00	£917,100.00	1911	127	2038
Conwy	£1,003,050.00	£54,450.00	£1,057,500.00	2229	121	2350
Denbighshire	£1,042,650.00	£44,550.00	£1,087,200.00	2317	99	2416
Flintshire	£1,251,450.00	£49,950.00	£1,301,400.00	2781	111	2892
Wrexham	£1,280,250.00	£51,750.00	£1,332,000.00	2845	115	2960
GwE	£6,047,100.00	£283,500.00	£6,331,050.00			
Powys	£758,250.00	£52,650.00	£810,900.00	1685	117	
Ceredigion	£420,300.00	£27,000.00	£447,300.00	934	60	
Pembrokeshire	£1,122,300.00	£45,450.00	£1,167,750.00	2494	101	
Carmarthenshire	£1,582,200.00	£81,450.00	£1,663,650.00	3516	181	
Swansea	£2,592,000.00	£163,350.00	£2,755,350.00	5760	363	
Neath Port Talbot	£1,777,950.00	£131,850.00	£1,909,800.00	3951	293	
ERW	£8,253,000.00	£501,750.00	£8,754,750.00			
Bridgend	£1,586,250.00	£108,450.00	£1,694,700.00	3525	241	
Vale	£1,018,800.00	£58,950.00	£1,077,750.00	2264	131	
RCT	£3,268,800.00	£174,150.00	£3,442,950.00	7264	387	
Merthyr	£794,700.00	£56,250.00	£850,950.00	1766	125	
Cardiff	£3,705,750.00	£162,450.00	£3,868,200.00	8235	361	
CSC	£10,374,300.00	£560,250.00	£10,934,550.00			
Caerphilly	£2,578,950.00	£90,900.00	£2,669,850.00	5731	202	
Blaenau	£1,040,850.00	£40,500.00	£1,081,350.00	2313	90	
Torfaen	£1,086,300.00	£85,950.00	£1,172,250.00	2414	191	
Monmouth	£503,100.00	£27,450.00	£530,550.00	1118	61	
Newport	£1,735,650.00	£79,200.00	£1,814,850.00	3857	176	
EAS	£6,944,850.00	£324,000.00	£7,268,850.00			
All Wales	£31,619,250.00	£1,669,500.00	£33,289,200.00			

Tudalen y pecyn 52

Notes

PDG was £450 per efsm pupil aged 5-15.

PDG and former SEG issued within one offer letter (which specified how much for PDG and how much for SEG).

PDG ALLOCATIONS 2014-15

	PDG	LAC	Totals
Ynys Mon	£1,412,802.00	£48,654.00	£1,461,456.00
Gwynedd	£1,759,806.00	£123,012.00	£1,882,818.00
Conwy	£2,092,122.00	£95,472.00	£2,187,594.00
Denbighshire	£2,150,874.00	£97,308.00	£2,248,182.00
Flintshire	£2,295,918.00	£113,832.00	£2,409,750.00
Wrexham	£2,552,958.00	£118,422.00	£2,671,380.00
GwE	£12,264,480.00	£596,700.00	£12,861,180.00
Powys	£1,463,292.00	£100,980.00	£1,564,272.00
Ceredigion	£838,134.00	£43,146.00	£881,280.00
Pembrokeshire	£2,373,948.00	£90,882.00	£2,464,830.00
Carmarthenshire	£3,161,592.00	£171,666.00	£3,333,258.00
Swansea	£5,227,092.00	£358,938.00	£5,586,030.00
Neath Port Talbot	£3,530,628.00	£287,334.00	£3,817,962.00
ERW	£16,594,686.00	£1,052,946.00	£17,647,632.00
Bridgend	£3,353,454.00	£235,926.00	£3,589,380.00
Vale	£2,206,872.00	£116,586.00	£2,323,458.00
RCT	£6,614,190.00	£361,692.00	£6,975,882.00
Merthyr	£1,550,502.00	£111,078.00	£1,661,580.00
Cardiff	£8,220,690.00	£311,202.00	£8,531,892.00
CSC	£21,945,708.00	£1,136,484.00	£23,082,192.00
Caerphilly	£5,075,622.00	£179,928.00	£5,255,550.00
Blaenau	£2,132,514.00	£79,866.00	£2,212,380.00
Torfaen	£2,179,332.00	£186,354.00	£2,365,686.00
Monmouth	£1,047,438.00	£46,818.00	£1,094,256.00
Newport	£3,839,994.00	£160,650.00	£4,000,644.00
EAS	£14,274,900.00	£653,616.00	£14,928,516.00
All Wales	£65,079,774.00	£3,439,746.00	£68,519,520.00

Notes

PDG was £918 per efsm pupil aged 5-15.

PDG and former SEG issued within one offer letter (which specified how much for PDG and how much for SEG).

PDG ALLOCATIONS 2015-16

Tudalen y pecyn 54

	PDG	EYPDG	LAC	Totals
Ynys Mon	£1,456,350.00	£103,500.00	£55,650.00	£1,615,500.00
Gwynedd	£1,865,850.00	£123,900.00	£131,250.00	£2,121,000.00
Conwy	£2,337,300.00	£144,300.00	£102,900.00	£2,584,500.00
Denbighshire	£2,506,350.00	£139,200.00	£108,150.00	£2,753,700.00
Flintshire	£2,694,300.00	£185,100.00	£130,200.00	£3,009,600.00
Wrexham	£2,943,150.00	£210,900.00	£133,350.00	£3,287,400.00
GwE	£13,803,300.00	£906,900.00	£661,500.00	£15,371,700.00
Powys	£1,684,200.00	£117,300.00	£118,650.00	£1,802,850.00
Ceredigion	£926,100.00	£61,200.00	£53,550.00	£979,650.00
Pembrokeshire	£2,632,350.00	£172,200.00	£79,800.00	£2,712,150.00
Carmarthenshire	£3,694,950.00	£234,000.00	£183,750.00	£3,878,700.00
Swansea	£5,768,700.00	£328,200.00	£383,250.00	£6,151,950.00
Neath Port Talbot	£3,995,250.00	£243,300.00	£331,800.00	£4,327,050.00
ERW	£18,701,550.00	£1,156,200.00	£1,150,800.00	£19,852,350.00
Bridgend	£3,740,100.00	£221,400.00	£291,900.00	£4,032,000.00
Vale	£2,506,350.00	£147,000.00	£131,250.00	£2,637,600.00
RCT	£7,272,300.00	£461,400.00	£434,700.00	£7,707,000.00
Merthyr	£1,842,750.00	£102,300.00	£126,000.00	£1,968,750.00
Cardiff	£9,441,600.00	£654,000.00	£363,300.00	£9,804,900.00
CSC	£24,803,100.00	£1,586,100.00	£1,347,150.00	£26,150,250.00
Caerphilly	£5,335,050.00	£308,400.00	£195,300.00	£5,530,350.00
Blaenau	£2,442,300.00	£157,500.00	£95,550.00	£2,537,850.00
Torfaen	£2,411,850.00	£150,900.00	£218,400.00	£2,630,250.00
Monmouth	£1,160,250.00	£92,700.00	£71,400.00	£1,231,650.00
Newport	£4,231,500.00	£288,300.00	£180,600.00	£4,412,100.00
EAS	£15,580,950.00	£997,800.00	£761,250.00	£16,342,200.00
All Wales	£72,888,900.00	£4,647,000.00	£3,920,700.00	£81,456,600.00

PDG was £1,050 per efsm pupil aged 5-15.

PDG ALLOCATIONS 2016-17

Tudalen y pecyn 55

	PDG	EYPDG	LAC	PRUs	Totals
Ynys Mon	£1,504,200.00	£98,100.00	£60,950.00		£1,663,250.00
Gwynedd	£2,094,150.00	£117,900.00	£138,000.00		£2,350,050.00
Conwy	£2,409,250.00	£136,200.00	£96,600.00		£2,642,050.00
Denbighshire	£2,693,300.00	£140,100.00	£109,250.00		£2,942,650.00
Flintshire	£3,171,700.00	£204,900.00	£154,100.00		£3,530,700.00
Wrexham	£3,004,950.00	£171,000.00	£112,700.00		£3,288,650.00
GwE	£14,877,550.00	£868,200.00	£671,600.00	£108,400.00	£16,525,750.00
Powys	£1,831,950.00	£101,100.00	£106,950.00		£2,040,000.00
Ceredigion	£1,006,250.00	£54,300.00	£56,350.00		£1,116,900.00
Pembrokeshire	£2,580,600.00	£139,200.00	£79,350.00		£2,799,150.00
Carmarthenshire	£4,241,200.00	£254,700.00	£174,800.00		£4,670,700.00
Swansea	£6,287,050.00	£359,700.00	£347,300.00		£6,994,050.00
Neath Port Talbot	£4,532,150.00	£236,100.00	£303,600.00		£5,071,850.00
ERW	£20,479,200.00	£1,145,100.00	£1,068,350.00	£65,550.00	£22,758,200.00
Bridgend	£3,964,050.00	£233,400.00	£266,800.00		£4,464,250.00
Vale	£2,589,800.00	£151,800.00	£105,800.00		£2,847,400.00
RCT	£7,595,750.00	£445,200.00	£425,500.00		£8,466,450.00
Merthyr	£1,919,350.00	£102,300.00	£119,600.00		£2,141,250.00
Cardiff	£10,413,250.00	£678,600.00	£385,250.00		£11,477,100.00
CSC	£26,482,200.00	£1,611,300.00	£1,302,950.00	£94,300.00	£29,490,750.00
Caerphilly	£6,005,300.00	£323,700.00	£171,350.00		£6,500,350.00
Blaenau	£2,555,300.00	£141,000.00	£102,350.00		£2,798,650.00
Torfaen	£2,569,100.00	£159,000.00	£208,150.00		£2,936,250.00
Monmouth	£1,216,700.00	£81,000.00	£69,000.00		£1,366,700.00
Newport	£4,460,850.00	£258,000.00	£177,100.00		£4,895,950.00
EAS	£16,807,250.00	£962,700.00	£727,950.00	£31,050.00	£18,528,950.00
All Wales	£78,646,200.00	£4,587,300.00	£3,770,850.00	£299,300.00	£87,303,650.00

PDG was £1,150 per efsm pupil aged 5-15.

PDG ALLOCATIONS 2017-18

	PDG	EYPDG*	PRU/EOTAS	LAC	TOTAL
Ynys Mon	£ 1,480,050.00	£ 177,600.00	£ 10,350.00		£ 1,668,000.00
Gwynedd	£ 2,045,850.00	£ 244,800.00	£ 20,700.00		£ 2,311,350.00
Conwy	£ 2,298,850.00	£ 279,000.00	£ 28,750.00		£ 2,606,600.00
Denbighshire	£ 2,714,000.00	£ 290,400.00	£ 41,400.00		£ 3,045,800.00
Flintshire	£ 3,211,950.00	£ 372,600.00	£ 81,650.00		£ 3,666,200.00
Wrexham	£ 2,973,900.00	£ 379,800.00	£ 20,700.00		£ 3,374,400.00
GwE	£14,724,600.00	£1,744,200.00	£ 203,550.00	£844,100.00	£17,516,450.00
Powys	£ 1,771,000.00	£ 193,200.00	£ 13,800.00		£ 1,978,000.00
Ceredigion	£ 960,250.00	£ 131,400.00	£ 14,950.00		£ 1,106,600.00
Pembrokeshire	£ 2,548,400.00	£ 303,600.00	£ 5,750.00		£ 2,857,750.00
Carmarthenshire	£ 4,237,750.00	£ 508,200.00	£ 14,950.00		£ 4,760,900.00
Swansea	£ 6,184,700.00	£ 725,400.00	£ 108,000.00		£ 7,018,100.00
Neath Port Talbot	£ 4,524,100.00	£ 463,800.00	£ 14,950.00		£ 5,002,850.00
ERW	£20,226,200.00	£2,325,600.00	£ 172,400.00	£1,186,800.00	£23,911,000.00
Bridgend	£ 3,740,950.00	£ 415,200.00	£ 25,300.00		£ 4,181,450.00
Vale	£ 2,556,450.00	£ 272,400.00	£ 50,600.00		£ 2,879,450.00
RCT	£ 7,341,600.00	£ 850,200.00	£ 83,950.00		£ 8,275,750.00
Merthyr	£ 1,791,700.00	£ 170,400.00	£ 18,400.00		£ 1,980,500.00
Cardiff	£10,353,450.00	£1,228,200.00	£ 44,850.00		£11,626,500.00
CSC	£25,784,150.00	£2,936,400.00	£ 223,100.00	£1,523,750.00	£30,467,400.00
Caerphilly	£ 5,891,450.00	£ 643,200.00	£ 43,700.00		£ 6,578,350.00
Blaenau	£ 2,409,250.00	£ 261,000.00	£ 27,600.00		£ 2,697,850.00
Torfaen	£ 2,484,000.00	£ 274,200.00	£ 2,300.00		£ 2,760,500.00
Monmouth	£ 1,228,200.00	£ 166,200.00	£ -		£ 1,394,400.00
Newport	£ 4,313,650.00	£ 529,800.00	£ 25,300.00		£ 4,868,750.00
EAS	£16,326,550.00	£1,874,400.00	£ 98,900.00	£938,400.00	£19,238,250.00
All Wales	£77,061,500.00	£8,880,600.00	£ 697,950.00	£4,493,050.00	£91,133,100.00

* See table below for breakdown of EYPDG

EYPDG

LA/Consortia	EYPDG - Primary	EYPDG - EOTAS	EYPDG - Nursery	Total EYPDG
Isle of Anglesey	£ 159,000	£ 18,600	£ -	£ 177,600
Gwynedd	£ 225,600	£ 19,200	£ -	£ 244,800
Conwy	£ 264,000	£ 15,000	£ -	£ 279,000
Denbighshire	£ 281,400	£ 9,000	£ -	£ 290,400
Flintshire	£ 352,800	£ 19,800	£ -	£ 372,600
Wrexham	£ 346,200	£ 30,000	£ 3,600	£ 379,800
GWE	£ 1,629,000	£ 111,600	£ 3,600	£ 1,744,200
Powys	£ 167,400	£ 25,800	£ -	£ 193,200
Ceredigion	£ 106,800	£ 24,600	£ -	£ 131,400
Pembrokeshire	£ 280,800	£ 22,800	£ -	£ 303,600
Carmarthenshire	£ 440,400	£ 61,200	£ 6,600	£ 508,200
Swansea	£ 715,200	£ 10,200	£ -	£ 725,400
Neath Port Talbot	£ 448,800	£ 15,000	£ -	£ 463,800
ERW	£ 2,159,400	£ 159,600	£ 6,600	£ 2,325,600
Bridgend	£ 408,600	£ 6,600	£ -	£ 415,200
Vale	£ 247,800	£ 7,800	£ 16,800	£ 272,400
Rhondda Cynon Taf	£ 809,400	£ 36,600	£ 4,200	£ 850,200
Merthyr Tydfil	£ 161,400	£ 6,600	£ 2,400	£ 170,400
Cardiff	£ 1,065,000	£ 123,600	£ 39,600	£ 1,228,200
Central South	£ 2,692,200	£ 181,200	£ 63,000	£ 2,936,400
Caerphilly	£ 631,800	£ 11,400	£ -	£ 643,200
Blaenau Gwent	£ 251,400	£ 9,600	£ -	£ 261,000
Torfaen	£ 237,000	£ 28,800	£ 8,400	£ 274,200
Monmouthshire	£ 117,600	£ 48,600	£ -	£ 166,200
Newport	£ 458,400	£ 55,800	£ 15,600	£ 529,800
South East	£ 1,696,200	£ 154,200	£ 24,000	£ 1,874,400

PDG BUDGET AND EXPENDITURE

BEL 4746

	2012-2013	2013 2014	2014 2015	2015 2016	2016 2017
Initial budget	£32,040,000	£36,780,000	£71,246,000	£82,046,000	£89,246,000 *
Increase/decrease	£393,000	£2,900,000	£ -	£ -	£ -
Total budget	£32,433,000	£33,880,000	£71,246,000	£82,046,000	£89,246,000
Grant allocation	£32,432,850	£33,289,200	£68,519,520	£81,456,600	£87,303,650
Balance	£150	£590,800	£2,726,480	£589,400	£1,942,350

* Budget may have decreased

PDG ALLOCATIONS 2012-13 to 2016-17 and 2012-13 to 2017-18

Consortia totals include regional allocations as noted below and will not therefore equal the total of constituent LA allocations

	2012-13		2013-14	2014-15	2015-16	2016-17****	Total 12-13 to 16-17	2017-18****	Total 12-13 to 17-18
Ynys Mon	£ 643,050	Ynys Mon	£ 635,850	£ 1,461,456	£ 1,615,500	£ 1,663,250	£ 6,019,106	£ 1,668,000	£ 7,687,106
Gwynedd	£ 904,050	Gwynedd	£ 917,100	£ 1,882,818	£ 2,121,000	£ 2,350,050	£ 8,175,018	£ 2,311,350	£ 10,486,368
Conwy	£ 1,012,950	Conwy	£ 1,057,500	£ 2,187,594	£ 2,584,500	£ 2,642,050	£ 9,484,594	£ 2,606,600	£ 12,091,194
Denbighshire	£ 1,073,250	Denbighshire	£ 1,087,200	£ 2,248,182	£ 2,753,700	£ 2,942,650	£ 10,104,982	£ 3,045,800	£ 13,150,782
Flintshire	£ 1,236,150	Flintshire	£ 1,301,400	£ 2,409,750	£ 3,009,600	£ 3,530,700	£ 11,487,600	£ 3,666,200	£ 15,153,800
Wrexham	£ 1,288,800	Wrexham	£ 1,332,000	£ 2,671,380	£ 3,287,400	£ 3,288,650	£ 11,868,230	£ 3,374,400	£ 15,242,630
North	£ 6,158,250	North	£ 6,331,050	£ 12,861,180	£ 15,371,700	£ 16,525,750	£ 57,247,930	£ 17,516,450	£ 74,764,380
Powys	£ 765,900	Powys	£ 810,900	£ 1,564,272	£ 1,920,150	£ 2,040,000	£ 7,101,222	£ 1,978,000	£ 9,079,222
Ceredigion	£ 458,100	Ceredigion	£ 447,300	£ 881,280	£ 1,040,850	£ 1,116,900	£ 3,944,430	£ 1,106,600	£ 5,051,030
Pembrokeshire	£ 1,160,100	Pembrokeshire	£ 1,167,750	£ 2,464,830	£ 2,884,350	£ 2,799,150	£ 10,476,180	£ 2,857,750	£ 13,333,930
Carmarthenshire	£ 1,690,200	Carmarthenshire	£ 1,663,650	£ 3,333,258	£ 4,112,700	£ 4,670,700	£ 15,470,508	£ 4,760,900	£ 20,231,408
Swansea	£ 2,670,750	Swansea	£ 2,755,350	£ 5,586,030	£ 6,480,150	£ 6,994,050	£ 24,486,330	£ 7,018,100	£ 31,504,430
Neath Port Talbot	£ 1,799,100	Neath Port Talbot	£ 1,909,800	£ 3,817,962	£ 4,570,350	£ 5,071,850	£ 17,169,062	£ 5,002,850	£ 22,171,912
South West	£ 8,544,150	South West	£ 8,754,750	£ 17,647,632	£ 21,008,550	£ 22,758,200	£ 78,713,282	£ 23,911,000	£ 102,624,282
Bridgend	£ 1,556,100	Bridgend	£ 1,694,700	£ 3,589,380	£ 4,253,400	£ 4,464,250	£ 15,557,830	£ 4,181,450	£ 19,739,280
Vale	£ 1,073,700	Vale	£ 1,077,750	£ 2,323,458	£ 2,784,600	£ 2,847,400	£ 10,106,908	£ 2,879,450	£ 12,986,358
RCT	£ 3,382,650	RCT	£ 3,442,950	£ 6,975,882	£ 8,168,400	£ 8,466,450	£ 30,436,332	£ 8,275,750	£ 38,712,082
Merthyr	£ 810,000	Merthyr	£ 850,950	£ 1,661,580	£ 2,071,050	£ 2,141,250	£ 7,534,830	£ 1,980,500	£ 9,515,330
Caerphilly*	£ 2,484,000	Cardiff	£ 3,868,200	£ 8,531,892	£ 10,458,900	£ 11,477,100	£ 22,748,500	£ 11,626,500	£ 34,375,000
Central South**	£ 9,306,450	Central South	£ 10,934,550	£ 23,082,192	£ 27,736,350	£ 29,490,750	£ 100,550,292	£ 30,467,400	£ 131,017,692
Cardiff*	£ 4,072,950	Caerphilly	£ 2,669,850	£ 5,255,550	£ 5,838,750	£ 6,500,350	£ 38,409,042	£ 6,578,350	£ 44,987,392
Blaenau	£ 1,052,550	Blaenau	£ 1,081,350	£ 2,212,380	£ 2,695,350	£ 2,798,650	£ 9,840,280	£ 2,697,850	£ 12,538,130
Torfaen	£ 1,029,600	Torfaen	£ 1,172,250	£ 2,365,686	£ 2,781,150	£ 2,936,250	£ 10,284,936	£ 2,760,500	£ 13,045,436
Monmouth	£ 506,250	Monmouth	£ 530,550	£ 1,094,256	£ 1,324,350	£ 1,366,700	£ 4,822,106	£ 1,394,400	£ 6,216,506
Newport	£ 1,762,650	Newport	£ 1,814,850	£ 4,000,644	£ 4,700,400	£ 4,895,950	£ 17,174,494	£ 4,868,750	£ 22,043,244
South East***	£ 8,424,000	South East	£ 7,268,850	£ 14,928,516	£ 17,340,000	£ 18,528,950	£ 66,490,316	£ 19,238,250	£ 85,728,566
All Wales	£ 32,432,850	All Wales	£ 33,289,200	£ 68,519,520	£ 81,456,600	£ 87,303,650	£ 303,001,820	£ 91,133,100	£ 394,134,920

Tudalen y pecyn 58

In 2012-13, allocations were made by local authority.

*From 2013-14, Caerphilly replaced Cardiff in the South East

*From 2013-14, Cardiff replaced Caerphilly in Central South.

PRU allocation 2016-17 by consortia therefore not included within LA amounts

**Central South total includes the 2012 13 allocation for Cardiff, not Caerphilly

*** South East total includes the 2012 13 allocation for Caerphilly not Cardiff

****Consortium totals for 2016 17 included regional allocation for PRUs

****Consortium totals for 2017 18 include regional LA allocations

2012-13	PDG was £450 per efsm pupil aged 5-15.
2013-14	PDG was £450 per efsm pupil aged 5-15.
2014-15	PDG was £918 per efsm pupil aged 5-15.
2015-16	PDG was £1,050 per efsm pupil aged 5-15.
2016-17	PDG was £1,150 per efsm pupil aged 5-15.
2017-18	PDG was £1,150 per efsm pupil aged 5-15. LAC was £1,150 per eligible pupil

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref MA/P/KW/1307/18

Lynne Neagle AC
Cadeirydd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA
SeneddPPIA@Cynulliad.Cymru

11 Ebrill 2018

Annwyl Lynne

Diolch am eich llythyr ar 14 Mawrth, ar ran y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg, ynghylch rhoi cwricwlwm y Cyfnod Sylfaen ar waith.

Rwy'n croesawu fawr y diddordeb sydd gan y Pwyllgor yn addysg y Cyfnod Sylfaen a sut y mae'r addysg honno'n cael ei darparu. Yng Nghymru, gallwn fod yn hynod falch o'r Cyfnod Sylfaen a'r dull o addysgu a dysgu sydd wedi'i gyflwyno yn ei sgil. Mae ymarferwyr wedi dweud ei fod yn gryfder sylweddol wrth edrych ar arferion addysgol presennol. Wrth gwrs, rwy'n cydnabod rhai o'r safbwyntiau a fynegodd Estyn yn ei dystiolaeth i'r Pwyllgor, a chefais drafodaeth fanwl â'r Prif Arolygydd ynghylch darpariaeth addysg y blynyddoedd cynnar ym mis Chwefror.

Mae'n beth da fod trafodaethau'r Pwyllgor wedi canolbwyntio ar feysydd lle gwyddom fod modd gwella pethau ymhellach – ac rydym yn gweithio'n galed i roi sylw i'r meysydd hyn. Ond mae'n galonogol fod Estyn, yn ei adroddiad blynyddol, wedi rhoi sylw cyffredinol i welliannau cadarnhaol sydd wedi deillio o'r dull addysgeg sy'n hanfodol er mwyn i'r Cyfnod Sylfaen lwyddo.

Fel y cydnabuwyd yn nhrefnadaethau'r Pwyllgor ag Estyn ar 14 Mawrth, rydym yng nghanol proses ddiwygio fawr iawn yn y byd addysg. Yn y cyd-destun hwnnw, mae'n bwysig nad ydym yn edrych ar weithredu'r Cyfnod Sylfaen ar wahân i'r newidiadau ehangach yn y cwricwlwm a'r trefniadau asesu. Yn ei adolygiad o'r cwricwlwm a'r trefniadau asesu, pwysleisiodd yr Athro Graham Donaldson pa mor effeithiol oedd y Cyfnod Sylfaen, ac rwyf wedi dweud eisoes ei fod yn un o brif gryfderau ein system addysg.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Kirsty.Williams@llyw.cymru
Correspondence.Kirsty.Williams@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 60
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae'r pwyslais y mae'r Cyfnod Sylfaen yn ei roi ar addysg gynnar drwy gyflwyno addysgeg sy'n addas i'r oedran wedi bod yn amhrisiadwy. Byddwn yn sicrhau nad yw hynny'n cael ei golli wrth ddiwygio'r system addysg, drwy ofalu bod continwwm o ddarpariaeth addysg ar gael rhwng 3 ac 16 oed a'r continwwm hwnnw'n rhoi sylw i anghenion ein dysgwyr ieuengaf un.

Mae *Cenhadaeth ein cenedl* yn trafod sut y dylai dysgwyr elwa o'u profiadau addysgol – profiadau a ddylai eu helpu i ddod yn oedolion ifanc – ac mae'n rhestru'r nodweddion sy'n bwysig yn ein barn ni er mwyn cyflawni hynny. Er mwyn llwyddo gyda'r dull uchelgeisiol hwn, mae'n rhaid sicrhau bod y gefnogaeth iawn ar gael o'r adeg pan fydd plant yn dechrau ar eu haddysg, er mwyn sicrhau eu bod yn cael eu hannog i ddod yn ddysgwyr gydol oes. Byddwn yn gweithio'n galed i sicrhau bod anghenion dysgwyr y Cyfnod Sylfaen yn ganolog wrth inni ddatblygu ein cwricwlwm a'n trefniadau asesu a fydd yn gwednewid y system.

Er bod y gwaith datblygu yn mynd rhagddo, rydym yn cydnabod bod angen inni ganolbwyntio'n adeiladol ar sut i wreiddio'r dull addysgeg sylfaenol mewn ffordd gyson yn y system, er mwyn sicrhau bod y Cyfnod Sylfaen yn cael ei ddarparu yn effeithiol mewn ysgolion a lleoliadau nas cynhelir.

Fel rhan o'n hymrwymiad i'r Cyfnod Sylfaen, cyhoeddwyd canlyniadau [archwiliad annibynnol](#) yn 2014 ynghyd â chanlyniadau [gwerthusiad annibynnol](#) yn 2016. Roedd yr adroddiadau hyn yn cyflwyno tystiolaeth gadarnhaol bod cysylltiad rhwng gweithredu'r Cyfnod Sylfaen a gwell presenoldeb mewn ysgolion, gwell llythrennedd, gwell rhifedd, a gwelliant cyffredinol yng nghyrhaeddiad yr holl blant. Yn ei dystiolaeth, cytunodd Estyn y gall cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen fod yn fanteisiol iawn i ddysgwyr, ac mae'n galonogol fod Estyn yn cydnabod y manteision sy'n gallu deillio o ddull addysgu sydd wedi'i seilio ar brofiad, a hwnnw'n cael ei arwain gan y plentyn.

Mae angen inni ymwrthod ag unrhyw demtasiwn i ddychwelyd at ddulliau addysgu mwy traddodiadol, gan sicrhau – yn enwedig ym Mlynnyddoedd 1 a 2 – bod gan ymarferwyr ddigon o blwc a hyder i helpu ac i gefnogi plant ifanc i ddod yn ddysgwyr annibynnol sy'n teimlo perthynas gryfach â'u haddysg.

Roedd adroddiad diweddar Estyn, [Dysgu gweithredol a thrwy brofiad yn y Cyfnod Sylfaen](#), yn dweud bod 'llawer o ysgolion yn teimlo dan bwysau i baratoi disgyblion yn ffurfiol ar gyfer profion darllen a rhifedd cenedlaethol, sy'n cyfrannu at amrywiadau eang yn arfer y cyfnod sylfaen'. Nid felly y dylai pethau fod. Mae'r profion ar gyfer defnydd diagnostig yn unig, er mwyn i athrawon gael gwybodaeth am sgiliau darllen a rhifedd eu dysgwyr a dealltwriaeth gyffredin o'r cryfderau a'r meysydd y mae angen eu gwella o ran y sgiliau hyn. Ni ddylai'r profion effeithio ar sut y mae'r Cyfnod Sylfaen yn cael ei ddarparu. Mae canllawiau Llywodraeth Cymru yn nodi'n glir na ddylai ysgolion dreulio amser yn 'ymarfer' at y profion. Mae ein negeseuon am y Profion Cenedlaethol ac am gyflwyno'r asesiadau personol newydd yn pwysleisio eu bod i'w defnyddio'n ffurfiannol fel adnodd i gefnogi addysgu a dysgu.

Bydd yr asesiadau personol ar-lein yn cael eu cyflwyno'n raddol dros gyfnod o dair blynedd, gan ddechrau gyda'r prawf Rhifedd Gweithdrefnol ym mlwyddyn academaidd 2018/19. Yn yr asesiadau hyn, bydd lefel yr her yn cael ei haddasu i gyd-fynd â sgiliau'r dysgwr, gan roi profiad asesu wedi'i deilwra. Bydd modd i

ysgolion ddefnyddio'r asesiadau hyn mewn ffordd hyblyg, ar yr adeg sy'n fwyaf addas er mwyn cael gwybodaeth am sgiliau dysgwyr a chynllunio'r camau nesaf ar gyfer dysgu.

Roedd y dystiolaeth a ddaeth i law drwy ein gwaith ymchwil cynharach yn rhoi cryn bwyslais ar yr angen i fod yn fwy cyson wrth roi cwricwlwm y Cyfnod Sylfaen ar waith. Gan weithio gyda rhanddeiliaid o'r sector a gynhelir a'r sector nas cynhelir, rydym wedi datblygu nifer o feysydd gwaith allweddol er mwyn helpu i wella cysondeb a rhannu arferion rhagorol. Mae'r rhain wedi'u hamlinellu isod:

Proffil y Cyfnod Sylfaen

Wedi'i seilio ar dystiolaeth, datblygwyd a chyhoeddwyd [Proffil y Cyfnod Sylfaen](#) ym mis Medi 2015. Nod y proffil yw helpu i asesu dysgu a datblygu plant drwy gydol y Cyfnod Sylfaen, ac mae'n rhoi asesiad sylfaenol cenedlaethol cyson (ar ddechrau'r flwyddyn dderbyn) sy'n cyd-fynd â deilliannau diwedd y cyfnod ac yn integreiddio â'r Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd.

Mae'r proffil yn asesu galluoedd a datblygiad plant mewn pedwar Maes Dysgu:

- Datblygiad Personol a Chymdeithasol, Lles ac Amrywiaeth Ddiwylliannol
- Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu
- Datblygiad Mathemategol, a
- Datblygiad Corfforol.

Drwy ddefnyddio sesiynau arsylwi ac asesiadau ffurfiannol, mae'r proffil yn helpu ymarferwyr i ddarparu cwricwlwm cyfannol sy'n addas i ddatblygiad yr holl blant, a dylai hefyd helpu wrth i ddysgwyr 3 a 4 oed bontio rhwng lleoliadau nas cynhelir a'r ysgol.

Grŵp Arbenigol y Cyfnod Sylfaen

Mae sefydlu Grŵp Arbenigol y Cyfnod Sylfaen, sy'n cynnwys cynrychiolwyr o randdeiliaid allweddol yn y meysydd academiaidd, gwasanaethau addysg a'r arolygiaethau, wedi ein helpu i fynd ati'n llwyddiannus i ddatblygu cynllun strategol 10-mllynedd ar gyfer y Cyfnod Sylfaen.

Gan weithio gyda'r Grŵp Arbenigol, cyhoeddwyd [Cynllun Gweithredu'r Cyfnod Sylfaen](#) gennym ym mis Tachwedd 2016, a hwnnw'n cyflwyno dull cenedlaethol i wella'r modd y caiff y Cyfnod Sylfaen ei weithredu a'i ddarparu ar sail barhaus. Datblygwyd y cynllun gyda grŵp eang o randdeiliaid, o dan arweiniad y Grŵp Arbenigol, ac mae'n dangos y prif gamau y mae angen inni ganolbwyntio arnynt yn ôl y gwaith ymchwil a wnaed.

Rhwydwaith Rhagoriaeth y Cyfnod Sylfaen

Yn ei drafodaethau ar 14 Mawrth, gofynnodd y Pwyllgor gwestiwn am ddatblygu a rhannu arferion effeithiol yn y Cyfnod Sylfaen, ac am sut y gallwn sicrhau bod yr arferion hyn yn cael eu rhannu a'u hyrwyddo'n genedlaethol. Er mwyn rhoi cefnogaeth a chyfleoedd datblygu proffesiynol i ymarferwyr y Cyfnod Sylfaen, rydym wedi sefydlu Rhwydwaith Rhagoriaeth y Cyfnod Sylfaen, sydd i weithredu ar sail

genedlaethol. Bydd y rhwydwaith, sy'n cael ei gefnogi gan barth y Cyfnod Sylfaen ar ein plattform dysgu, Hwb, yn gymorth i gryfhau'r cysylltiadau rhwng ysgolion, lleoliadau, y trydydd sector, awdurdodau lleol, y consortia rhanbarthol a sefydliadau addysg uwch, gan roi mwy o bwyslais ar ddatblygiad proffesiynol sydd wedi'i seilio ar ymchwil ar gyfer ymarferwyr y Cyfnod Sylfaen ar bob lefel. Bydd hefyd yn rhoi cyfleoedd i gydweithio a rhannu'r arferion gorau.

Parth Rhwydwaith Rhagoriaeth y Cyfnod Sylfaen ar Hwb

Mae'r parth dysgu cymunedol ar-lein newydd ar [Hwb](#) wedi'i sefydlu er mwyn helpu ymarferwyr i rannu gwybodaeth, adnoddau a gwaith ymchwil. Mae gan y parth 20 o astudiaethau achos newydd, gan gynnwys tair ffilm fer sy'n dangos arferion effeithiol yn y Cyfnod Sylfaen. Mae'r astudiaethau achos wedi'u creu ar ôl cydweithio ag ysgolion a lleoliadau ledled Cymru, ac maent yn rhoi sylw i bum maes ymarfer o bwys: datblygiad y plentyn, profiadau amgylcheddol, arweinyddiaeth, addysgeg a'r Gymraeg. Roeddwn yn falch iawn o lansio'r rhwydwaith a'r parth yn Abertawe ar 28 Mawrth. Gyda £1 miliwn o gyllid Llywodraeth Cymru, bydd y rhwydwaith yn cydweithio er mwyn rhannu arbenigedd, profiadau, gwybodaeth a'r arferion gorau, gyda'r nod o wella arferion yn y Cyfnod Sylfaen.

Fel rwyf wedi'i ddweud yn *Cenhadaeth ein cenedl*, rwyf am i Gymru gael ysgolion cryf a chynhwysol sydd wedi ymrwmo i ragoriaeth, tegwch a llesiant, a system sy'n bodoli i helpu ein dysgwyr mwyaf difreintiedig. Mae hyn hefyd yn wir am ein dysgwyr ieuengaf yn y Cyfnod Sylfaen – mewn ysgolion a lleoliadau nas cynhelir – ac roeddwn yn falch iawn o gyhoeddi'n ddiweddar y bydd y Grant Datblygu Disgyblion Blynyddoedd Cynnar yn cynyddu i £700 i bob dysgwr cymwys – cynnydd o £400 ers 2016/17.

Cenhadaeth ein cenedl yw gwella safonau, lleihau'r bwlch mewn cyrhaeddiad, a darparu system addysg sy'n destun balchder a hyder cenedlaethol. Er mwyn cyflawni hyn, mae'n rhaid inni ganolbwyntio ar ein holl ddysgwyr, gan gynnwys y rhai ieuengaf un, ac mae ansawdd yr addysg a ddarparwn i bob un ohonynt yn hanfodol er mwyn inni lwyddo wrth roi cenhadaeth ein cenedl ar waith. Byddwn felly yn parhau i weithio gyda'n rhanddeiliaid er mwyn cryfhau arferion yn y Cyfnod Sylfaen er budd ein holl ddysgwyr wrth iddynt ddilyn eu taith drwy addysg, a'r tu hwnt i hynny.

Yn gywir

Kirsty Williams AC/AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg
Cabinet Secretary for Education

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA-P/KW/1239/18

Lynne Neagle AC
Cadeirydd – y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

13 Ebrill 2018

Annwyl Lynne,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 20 Mawrth. Mae eich llythyr yn codi sawl cwestiwn ynghylch darpariaeth gwerslyfrau ac adnoddau dysgu ar gyfer y cymwysterau cyffredinol diwygiedig.

Hoffwn wrth gychwyn nodi fy mod yn parhau i fod yn benderfynol o wneud popeth o fewn fy ngallu i sicrhau bod yr adnoddau priodol ar gael i'n hymarferwyr a'n dysgwyr a hynny ar yr un pryd yn y Gymraeg a'r Saesneg.

Fel rheoleiddiwr, cyfrifoldeb Cymwysterau Cymru yw penderfynu p'un a oes nifer digonol o adnoddau ar gael i gefnogi cyflwyno cymhwyster. Er hynny, nid oes rhaid i'r adnoddau hynny fod ar ffurf arbennig. Pan fo adnoddau asesu enghreifftiol, canllawiau athrawon ac adnoddau digidol ychwanegol ar gael, rwyf ar ddeall y gall Cymwysterau Cymru ddod i'r casgliad nad yw gwerslyfr yn hanfodol ar gyfer cymhwyster newydd.

Nid oes raid i CBAC sicrhau bod gwerslyfrau ac adnoddau dysgu ar gael i gefnogi dysgu ac addysgu eu cymwysterau. Mae gwerslyfrau yn cael eu cynhyrchu gan gyhoeddwr masnachol, sydd yn gwbl ar wahân i'r cyrff dyfarnu. Nid yw CBAC yn gyhoeddwr gwerslyfrau. Er hynny, mae cyhoeddwr yn awyddus i CBAC ardystio eu gwerslyfrau. Yn anffodus mae'r farchnad ar gyfer gwerslyfrau cyfrwng Cymraeg yn gyfyngedig ac felly yn aml teimlai cyhoeddwr nad yw'r farchnad yn ddigon hyfyw iddynt gynhyrchu gwerslyfrau Cymraeg yn fasnachol. Mae Llywodraeth Cymru wedi darparu cyllid grant i CBAC er mwyn sicrhau bod gwerslyfrau cyfrwng Cymraeg ar gael.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Kirsty.Williams@llyw.cymru
Correspondence.Kirsty.Williams@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 64
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mewn achosion lle nad oedd gwर्सlyfrau pynciau wedi cael eu creu yn y Gymraeg na'r Saesneg, mae CBAC wedi cynhyrchu ystod o adnoddau digidol dwyieithog sydd ar gael yn rhad ac am ddim yn adran adnoddau gwefan CBAC. Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi comisiynu adnoddau Cymraeg ychwanegol. Mae'r rhain i'w cael ar wefan Hwb yn rhad ac am ddim. Er nad yw gwर्सlyfrau yn hanfodol, rwyf yn gwerthfawrogi bod dysgwyr ac athrawon yn eu gweld yn adnodd gwerthfawr. Rwyf hefyd yn deall y pryderon pan nad ydynt ar gael i bob pwnc, neu os oes oedi wedi bod yn y broses o'u cynhyrchu.

Mae clywed am oedi o ran cynhyrchu rhai gwर्सlyfrau, yn enwedig fersiynau Cymraeg o'r gwर्सlyfrau, yn peri gofid mawr i mi. Gan fod y gwर्सlyfrau yn cael eu cynhyrchu'n fasnachol gan gyhoeddwyr addysgol arbenigol, nid oes gan Lywodraeth Cymru unrhyw ddylanwad uniongyrchol dros yr amserlenni cyhoeddi. Serch hynny, darparwyd cyllid ychwanegol i CBAC er mwyn eu galluogi i ddatblygu eu prosesau mewnol er mwyn gwella amserlenni cyhoeddi rhwng fersiynau Cymraeg a Saesneg o werslyfrau. Enghraifft o'r datblygiad hyn oedd bod llyfr TGAU Daearyddiaeth wedi ei gyhoeddi o fewn 4 mis i ddyddiad cyhoeddi yr un Saesneg. Er fod gwelliannau wedi eu gwneud rwyf am eich sicrhau fy mod yn awyddus i weld fod pob ymdrech yn cael ei roi i wella'r sefyllfa ymhellach. Dyma pam rwyf wedi sefydlu Grŵp Rhanddeiliaid i edrych yn fanwl ar y sefyllfa gan roi cyngor i mi ar sut y gallwn ddatblygu seilwaith newydd i gynhyrchu adnoddau i gefnogi'r cwricwlwm newydd a chymwysterau yng Nghymru.

Rwy'n deall yn iawn bod pryderon o'r effaith bosibl ar ddysgwyr pan nad yw gwर्सlyfrau ar gael mewn pryd. Fel rheoleiddiwr, cyfrifoldeb Cymwysterau Cymru yw sicrhau bod safonau'n cael eu cynnal ac nad yw dysgwyr o dan unrhyw anfantais, nac ychwaith yn cael mantais s annheg, oherwydd eu bod y garfan gyntaf i sefyll arholiadau ar gyfer y cymhwyster newydd.

Yn gywir,

Kirsty Williams AC/AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg
Cabinet Secretary for Education

Eitem 6

Yn rhinwedd paragraff(au) iv o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon